

ANUL XVII NR. 14 (670) — 30 martie 1968

# flacăra

Biblioteca Centrală  
Regională  
Hunedoara-Deva

În curînd  
„FLACĂRA“  
în haină nouă!

## MOMENT MEMORABIL ÎN ISTORIA ȘCOLII ROMÂNEȘTI

În modestele chilii de la Sf. Sava — în școala dascălului și cărturarului Gheorghe Lazăr — s-a făcut auzită, pentru prima dată de la catedră, limba românească. De-a lungul a 150 de ani, de acest izvor de cultură s-au format mulți dintre cărturarii noștri, oameni cu vederi înaintate, luptători pentru propășirea patriei și progres. Duminică trecută, elevii de azi ai vechii școli de la Sf. Sava — devenită acum Liceul «Nicolae Bălcescu», după numele ilustrului ei elev — și colegii lor de la un alt liceu bucureștean care poartă chiar numele marelui cărturar Gheorghe Lazăr, împreună cu profesorii lor, cu foști elevi, cu numeroși oaspeți de seamă au cinstit printr-o emoționantă festivitate aniversarea împlinirii a 150 de ani de la înființarea Școlii românești de la Sf. Sava.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, a adresat cadrelor didactice și elevilor celor două școli un călduros mesaj de salut.

Școlile sărbătorite au mai fost salutate de ministrul învățământului, de primul secretar al C.C. al U.T.C., care le-a înmănat diplome de onoare.

Într-o atmosferă însuflețită, participanții la această festivitate au adoptat textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin care se mulțumește pentru mesajul cald și însuflețitor trimis, asigurând conducerea partidului și statului că de la catedră de la care a predat Gheorghe Lazăr și de pe băncile unde a învățat Nicolae Bălcescu se vor ridica, an de an, noi promoții de tineri bine pregătiți, fii de nădejde ai patriei noastre.

Festivitatea s-a încheiat cu un bogat program artistic.

## VITADON, POLENOVITAL, POLENOTIN...

Se spune că prima însemnare despre lăptișorul de matcă ar data de prin secolul XI, când, într-o reclamație scrisă, un stareț în vîrstă de... 155 de ani era acuzat că-i canonește pe subalterni «ca atunci cînd era tînăr și avea 120 de ani». Vivacitatea lui era explicată prin vrăjitoriile pe care le făcea sugînd «puterea din laptele viermilor de albine». Și tot așa s-ar mai putea spune multe. Cum însă nu avem de gînd să inserăm aici o scurtă istorie a «miracolului din stup», ne vom limita la citeva noutăți autotone.



Participanții la festivitate au vizitat muzeul istoric al Liceului «N. Bălcescu» în care sînt expuse fotografii și documente ce reflectă începuturile și dezvoltarea școlii românești.

Lăptișorul de matcă liofilizat este un produs biologic cu un cîmp de activitate limitat, ce se folosește în alimentație, avînd efecte vitalizante, tonifiante și regeneratoare asupra organismului uman. Astfel, ca aliment dietetic fortifiant, cu acțiune energetică, este indicat în cazurile de oboseală și surmenaj, în astenie, în stările de anxietate, neurastenii, boli de uzură generală, unele afecțiuni ale ficatului și ulcerării stomacale, insuficiențele ovariene, astmul bronșic, deranjamente în circulația singelui.

Diverși cercetători consideră că lăptișorul de matcă conține acele substanțe capabile de a frîna procesele timpurii de îmbătrînire și de a conferi organismului uman o prospețime tinerească prelungită și, respectiv, o forță de muncă sporită.

În ultimii 15 ani lăptișorul de matcă joacă un rol important în cosmetică. Astfel, în multe țări (Franța, U.R.S.S., S.U.A. etc.) cosmetica medicală se bucură de o apreciere deosebită și capătă o «extindere din ce în ce mai mare. Numeroase sortimente de produse cosmetice conțin adăosuri de lăptișor de matcă. Specialiștii în cosmetică atribuie lăptișorului de matcă proprietatea de a menține frăgezimea și tinerețea pielii.

În țara noastră au fost omologate recent noi sortimente apicole, produse de Asociația crescătorilor de albine. Ele sînt denumite «Vitadon», «Polenovital» și «Polenotin», fiind realizate pe bază de lăptișor de matcă liofilizat, cu adăos de zahăr farin sau cu polen. Datorită compoziției lor produsele respective sînt indicate ca tonifiante ai organismului, atît pentru copii cît și pentru adulți.

D. ONETE

## FEREAȘTRĂ DESCHISĂ SPRE LUMEA COPILOR CLUJENI

Teatrul de stat de păpuși din Cluj ne-a obișnuit cu noutăți. Iată și ultima.

«Mari compozitori pentru cei mici» s-ar putea intitula un nou capitol al activității teatrului.

Se spune că nu avem un auditoriu muzical «corespunzător». Și în linii mari așa e. Școala ar trebui să fie aceea care să formeze încă pe băncile ei viitorul meloman.

bineînțeles, descătușat de snobisme. Dar cum să se producă această educație atîta vreme cît școala îi învață pe copii solfegii — și atîta tot!?

Păpușarii clujeni, pornind tocmai de la aceste neplăcute adevăruri, au preconizat și purces chiar la o suită de spectacole-lecții pentru cei mici care nu e de loc lipsită de interes.

Primul ciclu cuprinde unsprezece piese și începe cu muzica tam-tam-urilor negre. Apoi, pe rînd: dansuri javaneze, dansuri franțuzești din evul mediu, preclasicul italian Gatoldi, Bach, Mozart, Schumann, Debussy, Stravinski, Bartok și Paul Constantinescu.

Pînă la Schumann se lucrează cu păpuși originale de epocă (implicit evoluînd pe scenă un soi de istorie a păpușăriei), utilizîndu-se diferite și adecvate expresii scenografice. De la Schumann spectacolele au aerul unor improvizări pe tema piesei muzicale («Micul călăreț», «Micul păstor», «Dans rusesc», «Dansul ursului»). Evident, improvizările sînt perfect regizate...

Iată o experiență care merită toată atenția și extinderea.

Bazil DUNĂREANU

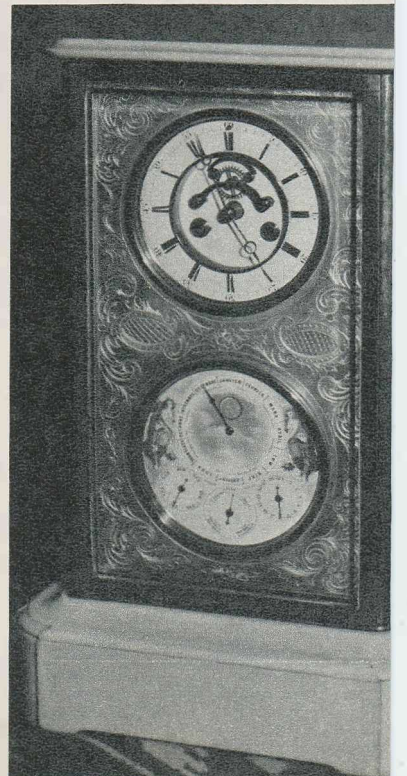
## CEASURI CELEBRE

Muzeul ceasului din Ploiești — unul dintre puținele muzee din lume cu profil asemănător — a intrat de curînd în posesia unei piese prețioase: ceasul lui Nicolae Titulescu. E vorba de un ceas-brățară, de aur, marca Schaffhausen, de formă dreptunghiulară. Pe capatul din spate se află gravată semnătura fostului ministru de externe și data cînd l-a pus pentru prima oară la mînă: 10.12.1934.

Cum a ajuns ceasul la Ploiești? E o poveste interesantă pe care ne-a reconstituit-o directorul muzeului în posesia căruia se găsește acum piesa — profesorul emerit N. Simache. Iată-o: fiind la un moment dat ținta unei încercări de atentat, Titulescu este salvat grație unui om din garda sa personală. Recunoștința a fost spontană: a scos ceasul de la mînă și i-l a oferit. Acesta l-a purtat pînă acum cîțiva ani cînd a încetat din viață. După aceea, soția fostului insoțitor al lui Titulescu l-a oferit muzeului. Și desigur a fost achiziționat.

...ȘI CEASUL LUI ALEXANDRU IOAN CUZA

Una dintre piesele de rezistență ale Muzeului ceasului a devenit și ceasul de birou al lui Alexandru Ioan Cuza (în fotografie). El a fost păstrat în familia domnitorului pînă nu demult, cînd a fost oferit muzeului. În afară de faptul că este o piesă deosebit de frumoasă, ceasul acesta are o seamă de caracteristici deosebite. Pe lângă ceasurile și minutele, el indică ziua, săptămîna, luna, anii bisecți, facele lunii; bate orele și jumătățile și se întoarce la 8 zile.



## SPORT

### «unde ne sînt visătorii?»

Campionatul național de fotbal al primei divizii și-a prezentat cele trei acte programate pînă acum, în fața unui public cifrat la aproximativ 120.000 de persoane pentru fiecare dintre spectacolele desfășurate. Prin urmare, constantă, deși condițiile care duseră la golirea tribunelor în toamnă nu s-au prea schimbat... Revin la această observație cu privire la fidelitatea amatorilor de fotbal de la noi, pentru că, în momentul de față, însăși U.E.F.A. este preocupată de raportul joc-spectator înregistrînd, fără satisfacție, evident, dimensiunea constantă a cifrelor. Exprîmîndu-se oficial, în buletinul pe care-l editează cu regularitate, U.E.F.A. constată, pe baza rapoartelor primite din diverse țări cu federații ce-i sînt afiliate, că situația este alarmantă și că în ultimii trei ani s-a înregistrat o scădere continuă a celor prezenți în tribunele stadioanelor la meciurile de fotbal, mergînd de la 20% pînă la 50%.

Forul european al sportului cu balonul rotund crede că fenomenul poate fi atribuit jocului în sine și unor factori pe care-i numește externi.

În prima categorie, aflată sub semnul imputării, sînt incriminate excesul defensiv bazat pe concepția distrugerii jocului, duritățile, mărirea prețului biletelor de intrare la meciuri, numărul mic de goluri înscrise și lipsa de confort în cele mai multe stadioane.

Cauzele «externe» ar fi: concurența intensă reprezentată de «industria distracțiilor» și mai ales de cea a televiziunii, dar și modificarea structurii sociale în sensul creșterii

nivelului de trai al populației (ceea ce vrea să însemne că cetățenii fac turism, mai ales auto, merg la spectacole etc. în detrimentul fotbalului).

Numărul total al spectatorilor tuturor meciurilor din campionatele primelor divizii naționale din 22 de țări europene în sezonul 1966/67 a fost de 72.400.050, ceea ce reprezintă o medie de 14.719 spectatori pentru un joc de campionat. Cea mai mare cifră medie, pentru un singur joc, s-a înregistrat în Spania și a fost de 40.000, iar cea mai scăzută, într-o țară neprecizată (probabil din delicatețe), deși supusă controlului statistic, a atins de-abia a suta parte a cifrei maxime: 400!

Luînd în considerație toate datele puse în discuție de U.E.F.A., atît cele ale jocului cît și cele considerate externe, dar mai ales argumentele statistice, putem privi cu mai mult optimism fotbalul autohton.

Recent, forul fotbalistic cu sediul la București a lansat citeva distincții ale calității și onoarei, dedicate și altor ambiiți decît celor tocite pînă acum: fair-play-ul, onorurile de gazdă, arbitrajul, valoarea juniorilor etc. Trecînd peste faptul că toate acestea ar fi trebuit să precedă începerea sezonului, nu vom omite însă altceva și anume că cel puțin cit noile trofee, o clarificare a vieții interne a fotbalului nostru ar fi putut declanșa acel start spre linia atît de îndepărtată a sosirii, pe care scrie: CALITATE.

Despărțite de multe decenii, rugbiul și fotbalul (în conservatoarea Anglie acestuia din urmă i se spune soccer) sînt din nou alăturate, dar numai în comentariile presei. Jocului cu balonul oval i se acordă un vot de merit pentru capacitatea sa de adaptare, care îl face să urmeze traseul, uneori schimbător, al gustului public, coordonat de bază a supraviețuirii unui sport, în condițiile lumii moderne. Dacă disciplinele individuale re-

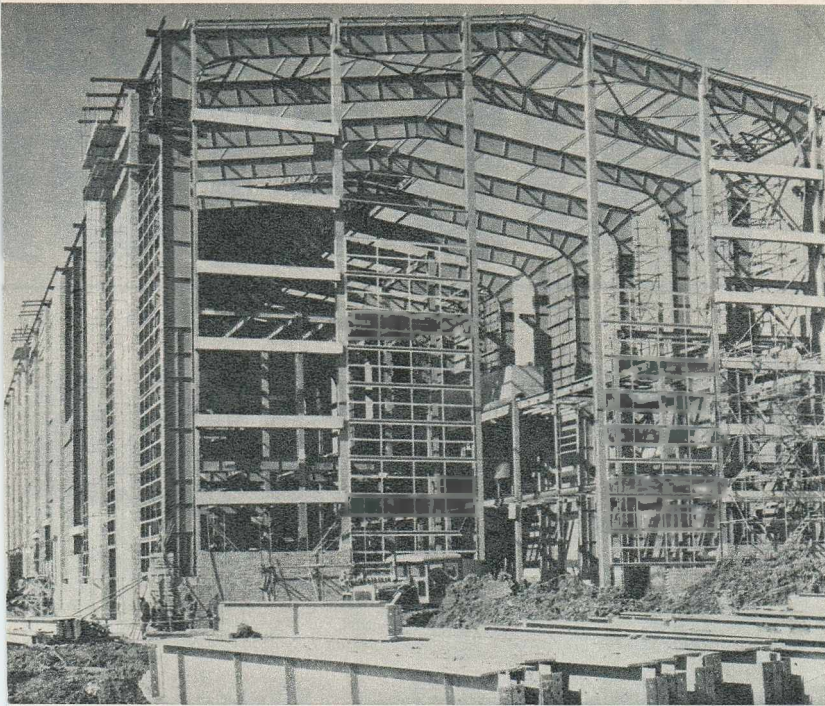
zistă prin competiția permanentă om-record (la schi se sare peste 150 m, se coboară cu peste 130 km/h, la atletism se aruncă greutatea, sulita și discul mereu mai departe, la natație ploafonale performanțele scad vertiginos cu fiecare nou sezon), la sporturile de echipă regulamentele, mereu aceleași, devin frîne, pentru că ele implică modalități tactice care lezează, în general, spectacolul.

Rugbiul, considerat în mod eronat cel mai conservator dintre sporturi, probabil pentru că pare mai... englezesc decît celelalte discipline născute, de asemeni, tot în insulele britanice, și-a schimbat cel mai adeseori regulile, fiind, dimpotrivă, cel mai labil. Ceea ce rugbiul nu și-a schimbat încă niciodată pînă acum a fost altceva, de mai mare importanță, și anume: spiritul său care înseamnă mai presus de orice avantajarea ofensivei, a jocului deschis.

Mai înainte de a i se găsi soluții tehnice pentru redresare, fotbalul trebuie să știe dacă vrea să se conformeze spiritului ofensiv al tuturor jocurilor sportive. După aceea va veni rîndul măsurilor practice. Acest spirit înseamnă însă pentru echipe și altceva și anume: vor fi ele mai dispuse să piardă un joc în condițiile unui spectacol de calitate sau să-l câștige cu orice preț și, în primul rînd, în dauna frumuseții? Cînd se compară rugbiul cu fotbalul, trebuie să se țină seama că regulile jocului cu balonul oval sînt stabilite de «International Board», avînd valabilitate mondială pentru lumea acestui sport și că în Anglia rugbiul nu se joacă într-un campionat și pe puncte de clasament, ci pe cu totul alte criterii, de un desăvîrșit fair-play, ajungîndu-se pînă la desființarea competiției ca atare.

A nu ține seamă de această realitate, cu atît mai strălucitoare cu cît se menține pînă acum solitară, înseamnă a încerca să se adune mere cu nucii...

Emanuel VALERIU



Un aspect de pe șantierul mării fabrici de zahăr ce se construiește acum la Oradea. Construcția reprezintă viitoarea hală de fabricație.

## PILULE

A început deparazitarea. Echipa înarmată cu bidoane și pulverizatoare vinează înamicii ascunși în colțurile fiecărei case, fiecărui bloc, în ungherele camerelor și în plesnirile mobilei. Acțiunea, utilă în esență ei, se desfășoară voluntar, contra cost.

Cine n-are nevoie și face caz de dreptul de a nu se deparazita, plătește amendă. Acțiunea continuă: voluntar-obligatoriu.

Tonomatul de la restaurantul «Alba» din Capitală are întreaga discotecă în limba germană. Situația se datorește responsabilului care, în străduința sa de a rentabiliza localul, intenționează probabil să ofere clienților posibilitatea de a învăța și o limbă străină de largă circulație. Păcat că nu îi oferă și dicționar!

Lucrările au durat doi ani. Săpături, betonare, plantare de stâlpi metalici legați cu cabluri care rezistă și unui uragan. Concepută de o minte ageră, complicata construcție, care s-a dovedit a fi o banală umbrelă estivală, a fost terminată anul trecut. Atracția magistralei construcției o constituie însă interesanta instalație de iluminat — a cărei distrugere începută în 1967 a fost încheiată în acest an. Acest model elocvent de risipă este vizibil în orice anotimp și va putea fi vizitat și în acest sezon de amatorii de cafea și citronadă, la braseria «Tosca» din București.

În ziua de luni 25 martie a.c., în cartierul Titan au ars luminile pe străzi până la ora prinzului. Ori s-a verificat dacă becurile pot consuma curent și ziua, ori o fi rămas un rest de energie electrică pe cabluri și până s-a scurs a venit amiaza. Că doar nu le-o fi uitat cineva aprinse!

M. MÎRZA

## EXCURSIE LA... O.N.T.

...mai precis, la județeană O.N.T.-Oradea, unde am aflat că cifrele mai pot ascunde și slăbiciuni. De pildă, în 1966 (ultimul trimestru) au beneficiat de oficiile agenției orădene 4 107 turiști, iar în același trimestru al anului 1967 — aproape 8 000. Dintre care puțini au apelat la cabanele și locurile pitorești ale județului (750 în 1966 și 598 în 1967), iar cei mai mulți la tururi republicane (2 169 în 1966 și 3 887 în 1967). Urmează (689 în 1966 și 1 109 în 1967) cei care s-au folosit de serviciile O.N.T. pentru a asista la meciuri sportive sau (833 în 1966 și 3 063 în 1967) posesorii de autoturisme care au folosit mai mult oficiile șoselelor patriei și mai puțin pe ale agenției O.N.T.

În fine, ceea ce nu e rău de loc, urmează elevii (2 414 în 1966 și 3 063 în 1967). Așadar, în județul Bihor agenția O.N.T. face treabă, dar mai are loc...

Ion DUMITRAN

## NOUTĂȚI ÎN MAGAZINELE DE MOBILĂ

În zilele următoare magazinele de mobilă din Capitală își vor întregi sortimentul cu încă 10 modele noi de mobilă, realizate de industria locală, printre care un dormitor cu elemente sculptate, o canapea prevăzută cu bibliotecă (foarte practică, întrucât poate fi instalată și pe colț), trei piese noi de mobilă pentru copii, o bucatărie adaptabilă spațiilor mici. De fapt, în cursul anului, la acestea se vor mai adăuga încă 5 modele noi de mobilă: dormitoare, camere de zi, sufragerii cu elemente sculptate și diferite piese izolate, foarte solicitate pentru completarea mobilierului din camerele copiilor. Asortate la acestea, se vor realiza și modele noi de corpuri de iluminat, forjate sau cromate. În acest an industria locală bucureșteană va îmbogăți cu numeroase produse noi și inventarul gospodinelor. Vor fi puse la dispoziția cumpărătorilor modele noi de articole din metal, pentru uzul menajer: grătare pentru fript carnea, capace prevăzute cu minere din material plastic, aparate pentru fierț cartofi, pentru stors fructele și scos simburii. În total — circa 80 de produse.

Și o noutate de ultimă oră: la fabrica «23 August» din Tg. Mureș a început producția de serie a unor noi tipuri de mobilier în stil popular. Este vorba de garnitură denumită «Brașovenca», ale cărei piese, alături de cele mai noi produse ale întreprinderii, vor fi expuse în acest an la diverse târguri internaționale, printre care cele de la Londra, Triest, Tripoli și Frankfurt pe Main.

I. BRĂTESCU

## PESTE UN MILIARD DE LEI... DIN ACTIVITĂȚI ANEXE ÎN C.A.P.-URI

Ce măsuri ar fi de luat în vederea dezvoltării activităților anexe în cooperativele agricole de producție? Întrebarea de mai sus a constituit tema unei consfățiri ținute zilele trecute la sediul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție și la care au participat peste 80 de delegați din întreaga țară.

După cum se știe, statutul cooperativelor agricole prevede ca pe lângă o activitate

# PENTRU PROSPERITATEA PATRIEI SOCIALISTE

Înaintăm cu pași mari și siguri pe treptele progresului și civilizației socialiste. Prima consfățuire cu lucrătorii organelor de partid și ai consiliilor populare județene, care a avut loc la Comitetul Central al P.C.R. în zilele de 21-22 martie, dovedește cu prisosință acest fapt. Hotărârile Conferinței Naționale și măsurile în legătură cu noua împărțire administrativ-teritorială au fost aplicate cu succes. Rezultatul e firesc. E firesc pentru că această vastă acțiune a fost inițiată de partid, pe baza unei riguroase analize științifice a realităților și a fost supusă unei ample dezbateri publice, iar traducerea ei în viață s-a făcut cu o largă participare a activului de partid și de stat, a specialiștilor, și a maselor de cetățeni.

În procesul complex care plămădește destinul viitor al patriei, înalta rațiune a poporului, partidul nostru comunist promovează participarea activă a tuturor membrilor societății — atât români cât și cei de alte naționalități — la conducerea treburilor obștești și de stat, la viața publică, în spiritul democrației socialiste. Democratismul nu constituie numai un drept civic sau o îndatorire cetățenească, ci și o împlinire, o expresie a maturității orînduirii noastre socialiste, care pune în valoare potențele spirituale ale tuturor claselor și păturilor sociale în ansamblu și a fiecărui om în parte. Așa cum arăta în expunerea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu «Ca urmare a dezvoltării impetuoaase a forțelor de producție, a progresului științei și culturii, a adîncirii continue a democrației noastre socialiste, s-au creat largi posibilități pentru toți membrii societății de a-și manifesta talentul, energia și aptitudinile».

În anii construcției socialiste am obținut succese uriașe. Am dezvoltat industria, agricultura, știința, cultura. Am lichidat starea de înapoiere în care se găsea țara în trecut și am creat condițiile pentru ridicarea continuă a nivelului de trai, material și cultural al întregului popor. Dar nivelul ridicat la care ne găsim acum, trebuie și poate să fie depășit. Secretarul general al C.C. al P.C.R. ne arată că «Făurirea socialismului și comunismului este un proces de lungă durată. În cadrul său se impune, în primul rînd, realizarea unei asemenea dezvoltări a forțelor de producție care să asigure satisfacerea din belșug a cerințelor materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății».

Noua împărțire administrativ-teritorială creează cadrul necesar pentru o îmbunătățire hotărîtoare a activității de partid și de stat, pentru lichidarea verigilor intermediare, pentru înlăturarea fenomenelor de paralelism și suprapunere ce duceau la dispersarea nerațională a potențialului uman.

În consfătuirea care a avut loc la Comitetul Central s-au arătat clar și amănunțit direcțiile principale care conduc la perfecționarea continuă a societății noastre. Ca o cerință obiectivă, dictată de progresul tehnic contemporan, de amploarea și complexitatea sarcinilor ce stau în fața economiei noastre naționale în etapa actuală a desăvîșirii construcției socialiste, pe primul plan se situează continuarea și adîncirea vastei acțiuni de organizare științifică a producției și muncii. Îndeplinirea Planului de stat, îmbunătățirea continuă a calității produselor, creșterea eficienței economice, realizarea la termen și în condiții optime a investițiilor sînt cerințe de bază pentru ridicarea nivelului economiei noastre. O mare atenție trebuie acordată agriculturii, dezvoltării producției cerealiere și animaliere, îndeplinirii măsurilor prevăzute pentru realizarea producției agroalimentare și, deci, a îmbunătățirii aprovizionării populației.

Alături de muncitori și țărani, intelectualii și mobilizează toate forțele pentru a aduce o bogată contribuție creatoare la progresul societății noastre socialiste. La consfătuirea de lucru cu conducătorii organelor de partid și ai consiliilor populare județene s-au dezbătut temeinic, științific toate posibilitățile care converg spre ridicarea nivelului activității politice, economice și culturale pe o treaptă superioară.

Socialismul înseamnă perfecționare fără preget, dăruire de sine și iubire de patrie, el solicită luciditate și rațiune activă. În acest context trebuie înțeles de ce nu pot fi îngăduite manifestările de delăsare, de birocrațism, atitudinile de rutină și inchistare ce se întîlnesc încă, uneori, în societatea noastră.

Expunerea prezentată consfățuirii este o înaltă și vibrantă lecție de etică civică, care mobilizează pe fiecare cetățean al republicii să pună în slujba societății cunoștințele, energia și forțele sale pentru binele și prosperitatea întregii națiuni.

Înscriindu-se în liniile directe, stabilite cu clarviziune de Congresul al IX-lea și Conferința Națională a Partidului, consfătuirea care s-a desfășurat la Comitetul Central are o excepțională importanță teoretică și practică, nu numai pentru activitatea viitoare a organizațiilor și organelor noastre de partid și de stat, ci și pentru întreaga noastră viață politică, economică și socială, pentru fiecare cetățean al Republicii Socialiste România.

FLACĂRA

de bază — cultura cerealelor și creșterea animalelor — ele să organizeze și alte ramuri de activitate menite să asigure, printre altele, valorificarea superioară a produselor, folosirea mai complexă a forței de muncă, ajungîndu-se prin acestea la sporirea continuă a veniturilor cooperativelor.

Prelucrarea legumelor, producerea materialelor de construcții necesare asigurării realizării obiectivelor prevăzute în planul de investiții (cărămizi, var, prefabricate), a făinurilor furajere, a piinii în brutării, prelucrarea laptelui, producerea de împletituri din pănui de porumb, papură, răchită etc., au făcut ca în anul 1967, valoarea totală a produselor rezultate din asemenea preocupări să se ridice la peste un miliard și două sute de milioane lei. Folosirea rațională a brațelor de muncă, posibilitățile locale, îndemînarea unor cooperatori au

dovedit astfel că există condiții de dezvoltare a activităților anexe în C.A.P.-uri. Au trecut cu bine examenul C.A.P.-urile Căluș (jud. Olt), Gorgota, Puchenii Mari, Gherghița (jud. Prahova), Urziceni (jud. Satu Mare), Săucești (jud. Bacău) și multe altele. Sînt, desigur, și unele C.A.P.-uri care nu au dat încă atenția cuvenită activităților anexe. Recenta consfățuire a avut deci drept țel principal antrenarea tuturor cooperativelor agricole. În acest scop s-a și întocmit un plan de acțiune a cărui concretizare pînă la sfîrșitul acestui an va trebui să ridice valoarea producției activităților anexe din cooperativele agricole la cel puțin un miliard și jumătate lei. Ceea ce practic va reprezenta o creștere cu 9—10% a veniturilor cooperativelor și, bineînțeles, o contribuție importantă la creșterea circulației produselor.

# călătorie nouă: POPAS ÎN JUDEȚUL

de Liviu TIMBUS — Fotografii de A. MIHAILOPOL



**Brașovul cunoaște o importantă creștere a cartierelor noi. Între 1960 și 1966 au fost date în folosință 10 851 apartamente, cu o suprafață locuibilă de 331 633 mp.**

În munți, ger și viforniță cumplită. O ninsoare aspră și tăioasă ca ciobul de sticlă ne însoțește vrăjmașă pînă la Timișul de Jos. Apoi, deodată, ca prin minune cerul se deschide luminos, boltit, pașnic și senin pînă departe, sub geana orizontului. Martie, luna babelor năvingi și capricioase, ne-a întâmpinat sub porțile Brașovului însoțit și primăvara-ratic. Orașul acesta frumos, zidit în căldarea Birsei, la o altitudine de 550 metri, rămîne în toate anotimpurile un răsfațat al naturii. Temperatura medie anuală de 8°C indică o climă dulce, fără excese, cu veri potolite și toamne prelungi.

Protejate de munți puternici și răzlețite pe un platou cu pămînturi mănoase, localitățile județului sînt, din punct de vedere geografic, dintre cele mai favorizate.

Această parte de țară constituie în

același timp o zonă aparte și în hărțile atlasului lingvistic. Cetățenii orașului și ai județului se exprimă într-o românească frumoasă, deosebită prin limpezimea și acuratețea fondului lexical de cea a celorlalți transilvăneni. Brașovenii nu înmoaie consoanele (cum fac, de pildă, sibiienii) și nici nu strivesc sau modifică diftongii (cum obișnuiesc ardelenii din nord).

Graiul lor este asemănător celui muntenesc, dar fraza se arcuiește aici corect, lipsită de inexactitățile gramaticale specifice pe alocuri oamenilor din sud.

Istoricii și filologii noștri au recunoscut în toate acestea puternicele legături pe care brașovenii le-au avut dintotdeauna cu românii din celelalte provincii. Și asta cu atît mai mult cu cît orașul de sub Timpa se numără printre cele mai străvechi așezări ale României. Descoperirile arheologice de la Peștera, Bod și Brașov atestă perpetuarea elementu-

lui autohton în tot rîstimpul primului mileniu, iar cercetările și releveele topografice din zona cartierului Schei dovedesc cu precizie că în 1211 cavalerii teutoni, aduși de regele Andrei al II-lea, au găsit aici o localitate rurală cu un profil bine conturat.

Locuitorii români și coloniștii sași au ridicat într-un timp relativ scurt una dintre cele mai puternice și înfloritoare cetăți ale evului mediu. La adăpostul unei puternice centuri fortificate, cetățenii burgului au avut răgazul de a deveni de-a lungul veacurilor pricepuți negustori și meșteșugari ai Brașovului, cunoscuți în toate colțurile celor trei provincii surori. «Ulița brașovenilor» a constituit o arteră familiară chiar celor mai îndepărtate tîrguri ale Moldovei, iar documentele unui întreg mileniu pomenesc despre intensul trafic comercial desfășurat prin trecătorile Branului și Oituzului, sau pe drumurile

montane ce duc spre Predeal și Cîmpulung.

De fapt Brașovul a rămas pînă în deceniile veacului nostru un centru comercial și economic de prim rang și tocmai de aceea un permanent punct de atracție. Populația lui a crescut vertiginos în special în ultimii 20 de ani, rîstimp în care numeroși bărbați, dornici să învețe o meserie, s-au statornicit la Brașov sau în celelalte localități industrializate ale județului: Făgăraș, Codlea, Rupea, Zărnești. Mulți dintre aceștia s-au căsătorit cu localnice, și-au durat casă și familie, socotindu-se, pesemne brașoveni pentru o viață. Nu e mai puțin adevărat însă că, în ultimii ani, acești noi cetățeni ai județului au început să se întoarcă, rînd pe rînd, pe plaiuri natale. Tinerile cetăți industriale ale Moldovei, Olteniei și Munteniei și-au început activitatea beneficiind de sprijinul unor muncitori cu tradiție, dintre

# BRASOV



care foarte mulți au lucrat ani buni în fabricile și uzinele brașovene.

Această largă migrație n-a provocat cu toate acestea schimbări vizibile în structura socială a populației. Județul Brașov se face remarcant în continuare prin înaltul său grad de urbanizare: 67,7 la sută din populație (față de 38,2 la sută cât reprezintă media pe țară) trăiește la oraș. Șaizeci la sută din salariații întreprinderilor brașovene sosesc în fiecare dimineață din satele și comunele apropiate, cei mai mulți din orașelul Săcele. Dar în această localitate funcționează «Electroprecizia», uzină mare, care la rându-i absoarbe toată forța de muncă a comunelor Purcăreni și Târlungeni. La Zărnești lucrează bărbați din Tohanu Nou și Tohanu Vechi; la Combinatul chimic din Făgăraș, cei din Beclean, Calbor și Mîndra; în Orașul Victoria, locuitorii comunei Vișoara și așa mai departe.

În această urbanizare intensivă, cercetătorii Centrului de sociologie din București au recunoscut o imagine proprie în viitor și celorlalte județe din România. Ceea ce însă nu i-a împiedicat să constate și apariția unor fenomene negative: defectuoasa repartizare geografică a forțelor de producție și slaba organizare a zonelor preorașenești.

Noua împărțire administrativ-teritorială are printre altele tocmai menirea de a stabili armonie și concordanță deplină și în această privință.

## PE PRIMUL LOC, BRAȘOVUL

Conturul noii unități administrative cuprinde toate comunele fostului județ Brașov, completat cu unele localități limitrofe din fostele raioane Făgăraș, Rupea, Sf. Gheorghe și Tg. Secuiesc. Populația județului, 485 757 locuitori (330 000 români, 68 000 maghiari, 41 000 germani), este grupată într-un procent covârșitor în perimetrul orașelor Brașov, Rîșnov, Codlea, Săcele, Zărnești, Făgăraș, Victoria și Rupea sau în comunele afiliate sau polarizate în jurul acestor localități industrializate.

Județul cuprinde un teritoriu de aproximativ 6 000 de kmp și un număr mare de orașe, cele mai multe dintre ele recunoscute pentru forța lor economică: Făgăraș, Rîșnov și Orașul Victoria în industria chimică, Săcele în industria electrotehnică, Rîșnov și Zărnești în producția de celuloză și hîrtie, Rupea, centru al industriei forestiere și, în sfîrșit, Brașovul, cunoscut în țară și peste hotare pentru principalele produse realizate aici: tractoare (200 000 pînă în martie 1968), autocamioane, rulmenți, utilaj petrolier, cabluri, radiatoare, uleiuri minerale, cărămizi refractare, țesături de lînă, preparate de carne. Toate acestea fac ca județul să se situeze, ca volum absolut al producției industriale, pe locul al doilea, iar ca producție pe cap de locuitor, pe primul loc între toate județele țării.

Și tot aici, sub poala arcului carpatin, în renumita Țară a Birsei, regiune intramontană hărăzită cu pămînturi fertile.

s-au obținut rezultate foarte bune și în domeniul agriculturii. Recoltele de grâu și cartofi de la Codlea, Cristian, Ghimbav, Feldioara, Sînpetru și, în mod deosebit, producțiile de lapte ale cooperativelor agricole din Hărman, Prejmer, Săcele și Ghimbav sînt printre cele mai mari din țară.

Pentru 1968, județului îi revine un plan al producției globale de 15,9 miliarde lei, cu 12% mai mare decît realizările anului trecut, și un spor al productivității muncii de 9,7% în comparație cu rezultatele dobîndite în 1967.

Organizarea administrativă a teritoriului va constitui în această privință un real stimulent. Despre acest lucru ne-a vorbit și tovarășul Ioan Mărcuș, primvicepreședinte al Consiliului județean provizoriu:

— Noua delimitare administrativ-teritorială prefigurează județului un viitor strălucit. Munca de îndrumare și control se va putea desfășura mult mai eficient. În 80-90 de minute putem ajunge în cel mai îndepărtat colț al județului. Această apropiere va înlesni organelor de partid și de stat să aprofundeze cunoașterea realității economice, le va permite să intervină operativ pentru rezolvarea problemelor complexe pe care le ridică viața economică și socială, va facilita administrarea și dezvoltarea gospodăriei orașului și județului.

«Prin lichidarea verigilor intermediare, prin apropierea organelor de partid și de stat de unitățile de bază — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Consfătuirea Comitetului Central al P.C.R. din 21-22 martie a.c. — se creează un cadru organizatoric mai adecvat realizării operative și la un nivel calitativ superior a sarcinilor curente și de perspectivă», «Noua structură organizatorică, se arată tot în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, impune ca încă de la început să se realizeze o cotitură hotărîtoare în munca de partid și de stat; fără aceasta nu se poate asigura realizarea în bune condiții a marilor sarcini care ne revin».

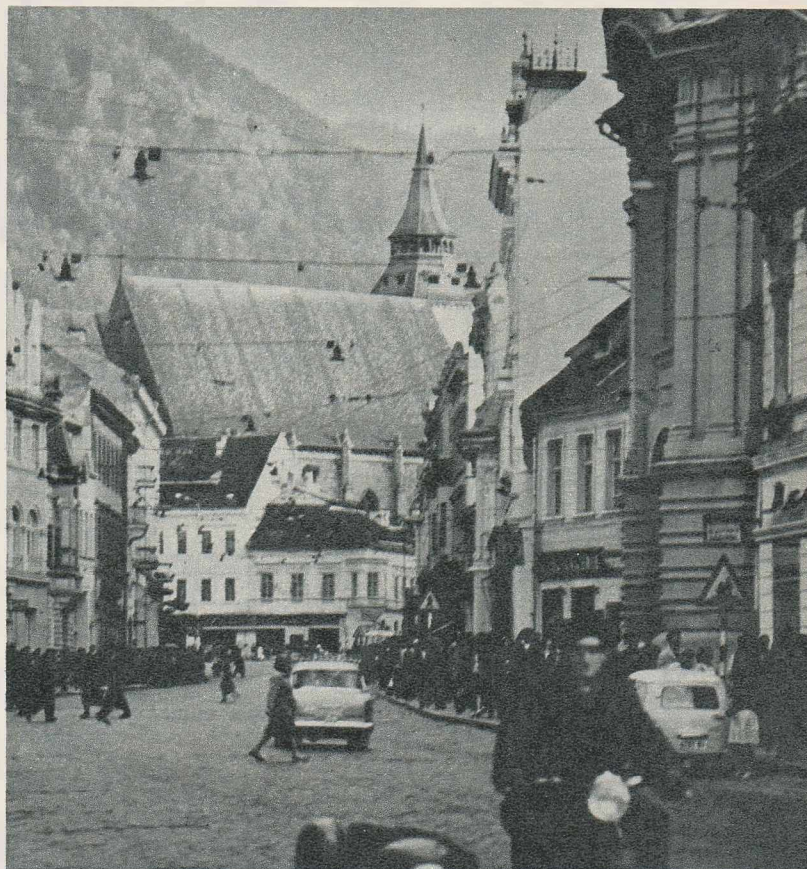
În perioada 1966-1980, în orașul Brașov se vor construi pe rînd o fabrică de amidon, una de surogate și o mare întreprindere de platforme auto.

Vreau să arăt, de asemenea, că vom dispune în continuare de condiții optime pentru desfășurarea activităților social-culturale. Brașovul (orașul umanistului Ioan Honterus și al diaconului Coresi, aici unde au trăit sau au lucrat ani în șir Iacob Mureșianu, George Barițiu și Nicolae Teclu) a cunoscut în anii puterii populare o intensă dezvoltare a activității științifice și culturale. El se numără astăzi printre cele mai importante centre universitare. Aria învățămîntului superior cuprinde Institutul politehnic, Institutul pedagogic și Institutul pentru perfecționarea cadrelor didactice. În localitate își desfășoară activitatea un teatru de dramă, un teatru muzical, o filarmonică, iar într-un viitor apropiat brașovenii vor avea la ei acasă

(Continuare în pag. 7)



▲ Șura Dacilor.



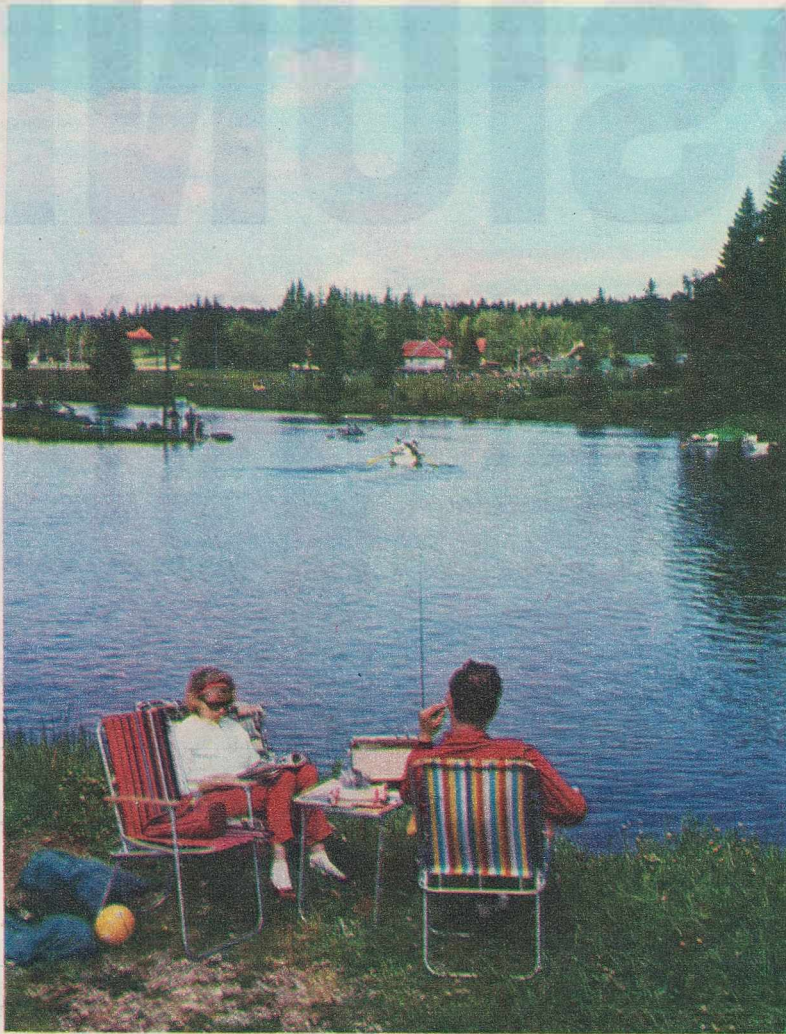
▲ Centrul orașului a conservat cîteva dintre cele mîi străvechi clădiri și monumente ale Brașovului. Între acestea: celebra Biserică Neagră, construită în perioada anilor 1385-1477, și casa Hirscher, clădită spre jumătatea secolului al XVI-lea, care în prezent adăpostește cunoscutul restaurant «Cerbul carpatin».



Geometria clădirilor și simetria străzilor, o notă caracteristică pentru toate satele și comunele județului. ►



Țara Birsei, o regiune răsărită de natură. Pământul fertil și clima temperată, cu veri potolite și toamne prelungi, oferă condiții prielnice dezvoltării agriculturii. Recoatele de cartofi și producțiile de lapte sînt în aceste locuri printre cele mai mari din întreaga țară.



▲ Ștrandul și parcul de odihnă «Noua», un admirabil loc de agrement.

Prin dezvoltarea capacităților de producție existente, uzina «Steagul roșu» urmează să producă anual 75 000 de autocamioane.



și edificiul mult doritului Teatru de operă și balet.

### PERLA CARPAȚILOR

144 de ore de muzică ușoară, o adevărată risipă de vedete celebre și un voluminos mănunchi de melodii internaționale. Vinătoarea «Cerbului de aur» s-a încheiat cu un bogat palmares.

Camerele de luat vederi au presărat lumea cu imagini desprinse din sala Teatrului de stat, dar brașovenii, singurii, au avut prilejul de a-i cunoaște pe artiști în carne și oase. I-au așteptat în fața sălii de spectacol, i-au însoțit pe străzi și le-au pus o serie de întrebări. Și între acestea, evident, nelipsita «Cum vă place orașul nostru?»

Au aflat cu acest prilej că Hugues Aufray, cunoscând Brașovul și îndrăgind muzica populară românească, și-a cumpărat un nai. Niky Hilton, tânărul reprezentant al Marii Britanii, le-a mărturisit că aici, la Brașov, vecinătatea munților și splendoarea peisajului l-au făcut întâia oară să regrete profund că nu știe să schieze. În sfârșit, un reprezentant al formației Los Machucambos a promis că va reveni în scurtă vreme în aceste locuri «cu adevărat mirifice», dar de data aceasta în calitate de turist.

Aprecieri de felul acesta nu sînt străine localnicilor. De la Predeal și pînă la Sîmbăta de Sus, teritoriul județului este presărat cu numeroase obiective turistice, amplasate într-o regiune în care natura și-a conservat de milenii întreaga ei originalitate.

Orașul a devenit un puternic centru turistic și datorită poziției sale geografice. Oriunde te-ai afla, drumurile de cîmpie sau cele trase prin pasuri și trecători te conduc spre acest punct central al României. Către apus șoseaua națională străbate Făgărașul și Sibiu, spre sud, drumuri montane leagă Branul de Cîmpulung, trecînd prin Fundata,

Dimbovicioara și Rucăr. Și tot de la Brașov se poate ajunge, străbătînd Carpații, pe Văile Prahovei și Oituzului, în Munții Piatra Mare și Ciucaș, iar de la Zărnești, peste creasta Pietrei Craiului, în Munții lezerului, Păpușa și în masivul Făgărașilor.

Turismul beneficiază totodată și de o puternică rețea hotelieră. Brașovul are 4 hoteluri cu 967 de locuri, iar în jurul localității au fost construite cunoscutele hoteluri și cabane de la Poiana Brașov, Vinătorul, Cristianu Mare, Postăvaru, Dîmbul Morii, Piatra Mare, Trei Brazi, Poiana Secuilor, Plaiul Foi, Cioplea, Diham etc. clădiri moderne, înzestrate cu lumină electrică, apă curentă, restaurante.

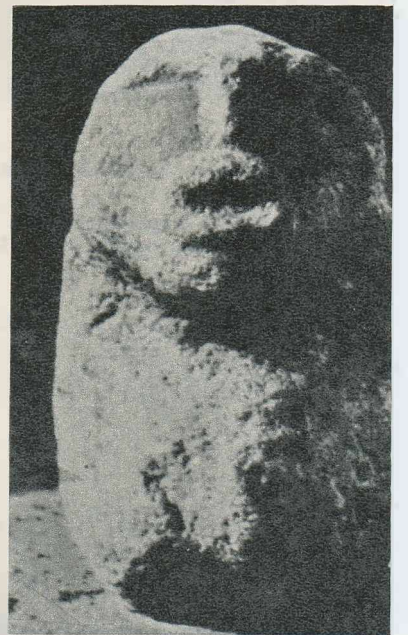
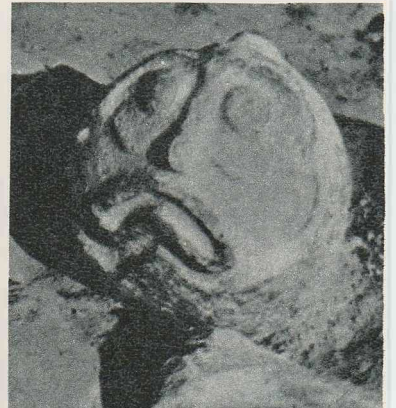
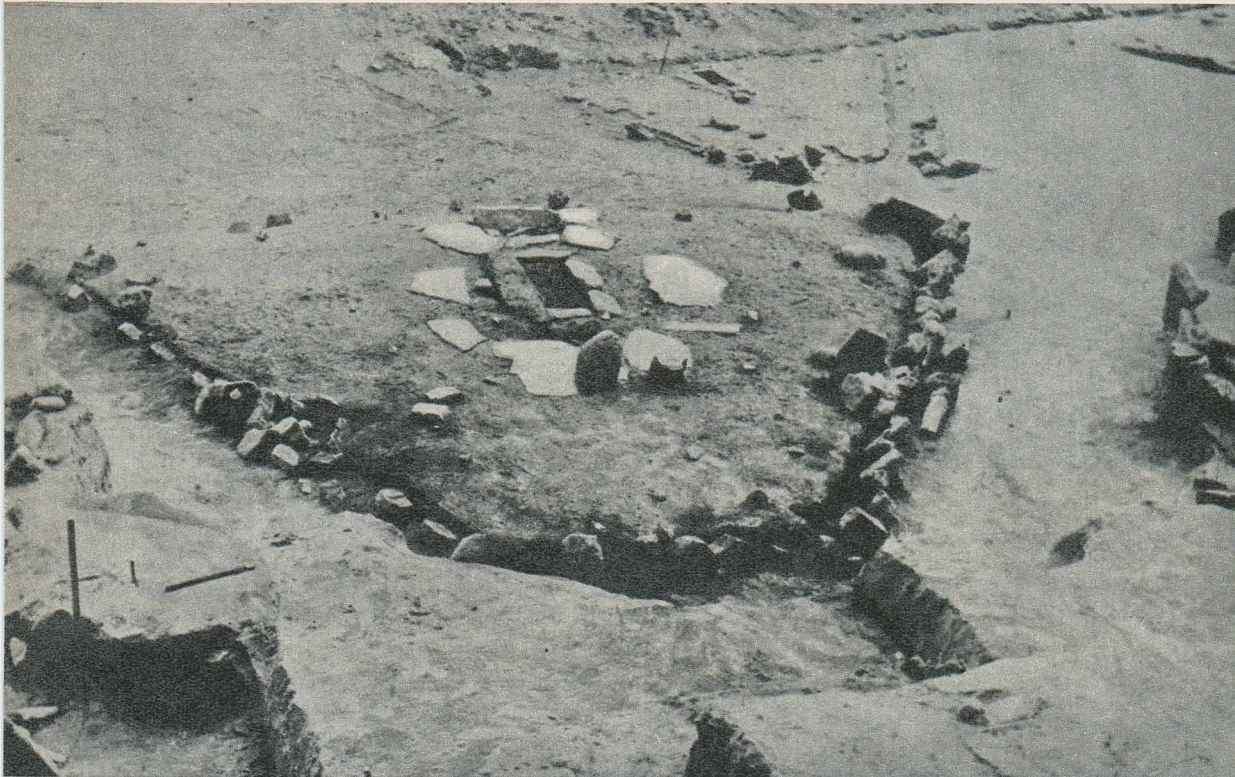
Din păcate vizitatorii străini — cei mai mulți dintre ei — descoperă Brașovul în timp ce se îndreaptă spre Capitala țării și către localitățile litoralului. Această situație, de loc mulțumitoare s-ar putea rezolva favorabil printr-o mai permanentă și eficientă propagandă desfășurată prin solicitudinea Oficiului național de turism. Facem această recomandare deoarece județul beneficiază și de condiții optime pentru dezvoltarea în continuare a unei activități turistice de mare amploare.

Brașovul — acest puternic centru al industriei naționale, capitala unui județ, întregit armonios între noile sale coordonate geografice și economice — se înscrie ca un factor de seamă în ansamblul economiei naționale, contribuind substanțial la dezvoltarea mai rapidă a societății noastre socialiste. «**Activitatea comitetelor județene, a tuturor organelor și organizațiilor de partid, munca consiliilor populare și a celorlalte organe locale de stat — se arată în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — trebuie să se soldeze cu obținerea de noi succese în realizarea hotărîrilor adoptate de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului.**»

# INCURSIUNE

## CE S-A DESCOPERIT LA LEPENSKI VIR (R.S.F. IUGOSLAVIA)

Resturile unei case din aşezarea neolitică de la Lepenski Vir. În mijloc, vatra. Podelele sînt din mortar calcaros acoperit cu un strat subţire de culoare albă sau roşie.

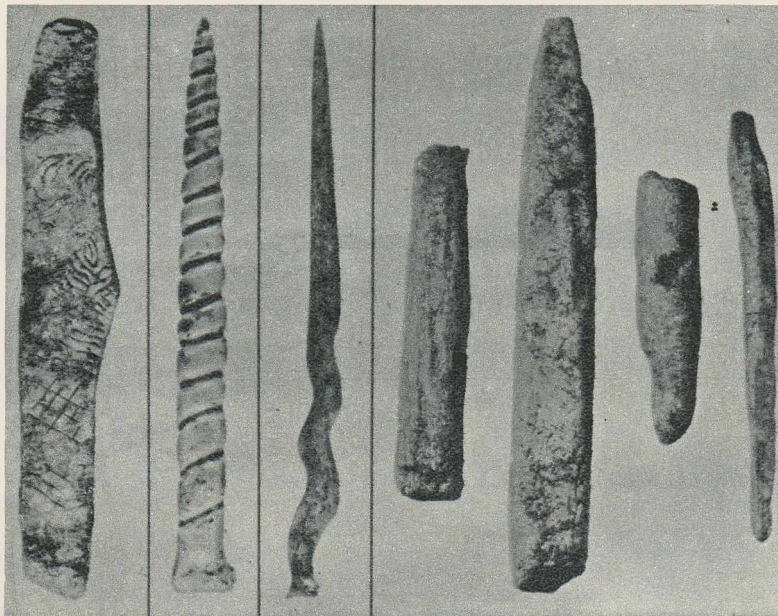


▲▲  
Două sculpturi lucrate în gresie. Artiştii de acum 7000 de ani aveau, după cum se vede, o adevărată măiestrie în a reda chipuri dramatice.

Descoperirea de la Lepenski Vir (R.S.F. Iugoslavia) continuă să ţină trează atenţia arheologilor din lumea întreagă. După cum se ştie, este vorba de scoaterea de curînd la lumină — pe malul drept al Dunării, în zona în care se construieşte Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie de la Porţile de Fier — a unei aşezări vechi de cel puţin 7000 de ani. Au fost găsite aici — de către un colectiv al Institutului de arheologie din Belgrad, condus de dr. Dragoslav Srejovici — vestigiile unei culturi deosebit de înaintate faţă de perioada respectivă (neoliticul timpuriu): forme precise de arhitectură în ceea ce priveşte construcţia de locuinţe, sculptură în piatră înfăptuită pentru prima dată în această parte a lumii.

Aşezarea de la Lepenski Vir poate fi zărită şi de pe malul românesc al Dunării, de pe şoseaua dintre Sviniţa şi Berzasca. Ea este înconjurată din trei părţi de munţi înalţi şi se încadrează în admirabilul peisaj al Porţilor de Fier.

Ce s-a descoperit? Într-un strat de pămînt, care în unele locuri atinge grosimea de 3 metri şi jumătate, arheologii au găsit opt aşezări suprapuse, cuprinzînd urme de locuinţe, obiecte de artă şi de uz casnic, unelte, morminte. Materialul arheologic descoperit aici indică transformările succesive în economia, organizarea socială şi în cultura unor oameni care au trăit în perioada de după formarea



Grup de produse meşteşugăreşti (de la stînga la dreapta): uneltă gravată din gresie cenuşie, uneltă gravată în spirală din corn de cerb, uneltă de os, avînd gravat un cap de animal, patru bite din şisturi şi gresie.

primelor comunităţi stabile de crescători de vite şi vînători. Locuinţele lor? Casele dezgropate aici (59 în total), deşi variază ca dimensiune (de la 5,5 mp la 30 mp), au un plan unitar de construcţie şi acelaşi aranjament în ceea ce priveşte elementele de inte-

rior. Şi toate au aceleaşi temelii, dispuse în formă de trapez. Podelele? Nu din lut, ci dintr-un mortar lustruit şi uneori chiar colorat. Aceste construcţii depăşesc ca amploare şi ca formă tot ce cunoaştem despre aşezările omeneşti din epoca respectivă. În

plus, casele sînt integrate în mod armonios în configuraţia terenului, ceea ce le scoate în valoare contururile şi elementele arhitectonice.

Sculpturile descoperite la Lepenski Vir se aflau, în momentul găsirii lor, aşezate pe podelele caselor, în preajma unor vetre. Sursa de inspiraţie a sculpturilor din epoca respectivă pornea de la dorinţa de redare a tipului uman, şi în mod special a feţei. La unele dintre sculpturi, trăsăturile feţei au intensitate dramatică, la altele fiind chiar înfricoşătoare, contorsionate. Artă de la Lepenski Vir pare să redea chipurile unor oameni cu un viitor nesigur şi adesea de nerezolvat. Sculpturile reflectă măiestria deosebită a artistului din vremea aceea — o adevărată artă pe care specialiştii din zilele noastre o apreciază în mod deosebit.

F. URSEANU



# ÎN MILENIII

## ȘI DINCOACE DE DUNĂRE, LA NOI

de C.Ș. NICOLĂESCU-PLOȘOR  
membru corespondent al Academiei



Omul, văzut de un sculptor de acum 6000 de ani (piesă descoperită în așezarea neolitică de la Liubcova, județul Caraș-Severin, de arheologul Eugen Comșa).

**R**omânia și Iugoslavia construiesc în colaborare Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. Ținând seama că în scurtă vreme apele viitorului lac de acumulare vor acoperi numeroase monumente de cultură, așezări preistorice, sclavagiste și medievale, Academia Republicii Socialiste România prin Grupul său de cercetări complexe de la Porțile de Fier, a inițiat o puternică acțiune de cercetări științifice complexe a căror obiectiv este aflarea și consemnarea celor mai semnificative date privind dezvoltarea naturii și societății, precum și studierea, apărarea și strămutarea

unor monumente istorice și de arhitectură populară.

Patrusprezece colective reprezentând două mari grupe, una a științelor naturii și alta a științelor sociale, își desfășoară activitatea în această zonă. Pentru științele naturii lucrează geologi, geografi, botaniști, zoologi, speologi, hidrobiologi și cei care se ocupă de monumentele naturii. Pentru științele sociale lucrează antropologi, arheologi, istorici, etnografi, folcloriști, economiști, lingviști și cei care se ocupă de monumentele istorice.

Cele dintii mijiri de viață și muncă omenească au fost aflate în zona sălbatică a Cazanelor, unde pînă de curînd nimeni n-a cutezat măcar să bănuie că aceste locuri ar fi putut oferi omului adăpost și mijloc de trai. Cercetările colectivului de arheologie au

descoperit însă la 170 m mai sus de cursul Dunării, în peștera lui Climente din Ciucarul Mare, dovezi de locuire a unor vînători din partea de mijloc a vîrstei vechi a pietrei (epoca paleolitică), descoperire care coboară istoria Cazanelor la vreo 40000 de ani. După acești vînători, care de predilecție vîneau ursul de peșteră folosind în muncă unelte primitive de piatră cioplită, în straturile superioare ale peșterii au apărut și dovezile unor scurte populații vînătorești din partea de sus a vîrstei vechi a pietrei. Uneltele de piatră cioplită sînt mult mai variate și vînătorii încep să folosească sulița, după cum dovedește un splendid vîrf de suliță descoperit acolo.

Mai jos, la Cuina Turcului, aproape de intrarea Dunării în Cazane, săpăturile arheologice au dat la iveală, în suprapunere neclintită, o serie de vetre



Figurină stilizată, lucrată din os de cal, reprezentînd o femeie. Creația unui artist din epipaleolitic (cu o vechime cam de 10000 de ani), descoperită la Cuina Turcului.

de foc rămase de pe urma locuirilor și adăposturilor vremelnice ale oamenilor, începînd de la sfîrșitul vîrstei vechi a pietrei pînă spre zilele noastre. Cuina Turcului nu este altceva decît un uriaș adăpost sub stîncă, ferit de vînturi și ploii, bine înșorit, reprezentînd un loc deosebit de prielnic pentru locuire. În partea de jos, la peste 5 m adîncime pe stîncă vie a adăpostului, s-au descoperit cele mai vechi urme aparținînd unei culturi de la sfîrșitul epocii vechi a pietrei. Peste 3000 de unelte de silex, în majoritate mărunte — microlitice — și numeroase oase de pește: crap, somn, plătică și știucă, precum și oase de cerb, capră neagră, bour, zimbbru, mistreț, urs, lup, vulpe și iepure, ca și valvele de scoici ne arată pe acești locuitori de la Cuina Turcului drept iscusiți vînători-pescari și culegători poposiți pe țărmurile Dunării dinspre Adriatică, acum cel puțin 10000 de ani. Numeroase cochilii de melci de Dunăre, găurite, melci mediteraneeni și incisivi de cerbi, folosite ca podoabe, ne arată că erau mari iubitori de frumos.

De o deosebită importanță este și prezența, pentru prima oară în partea

(Continuare în pag. 10)

de sfârșit a vârstei vechi a pietrei, a unor obiecte de os decorate cu linii incizate, paralele, în zigzag, meandroide sau rombice. Alături de acestea, de o excepțională importanță sînt două figurine umane, dintre care una decupată dintr-o placă de os la care în partea superioară se detașează capul, avînd un brîu format din două linii paralele, hașurate pieziș. Curioasă ca formă și decor este o falangă de cal ornamentată pe întreaga suprafață cu linii incizate. Lucrarea reprezintă fără îndoială o figurină feminină stilizată, un tors, cele două proeminențe — condilii — reprezentînd sîni. Se cuvine să accentuăm că sîntem în fața celor mai vechi manifestări artistice nu numai din țară, dar și de pe o arie sud-est europeană mult mai largă.

Așezări de genul celei de la Cuina Turcului s-au mai descoperit la Schela Cladovei, în Ostrovul Banului și în Cazanele Mici.

E de notat că cei din urmă vînătorii-pescari de pe țărmul Dunării încep să folosească din plin unele lucruri din corn de cerb.

Deasupra vetrelor vînătorilor-pescari de la Cuina Turcului urmează o bogată locuire din vîrsta nouă a pietrei (epoca neolitică). Oamenii acestei vremi au început să cunoască agricultura și creșterea vitelor. Asemenea așezări s-au mai descoperit în Ostrovul Banului și la Pojejena, toate trei contemporane cu așezarea de la Lepenski Vir și de la Liubcova, unde e vorba de un neolitic mai dezvoltat. De o excepțională valoare artistică este o figurină umană descoperită la Liubcova.

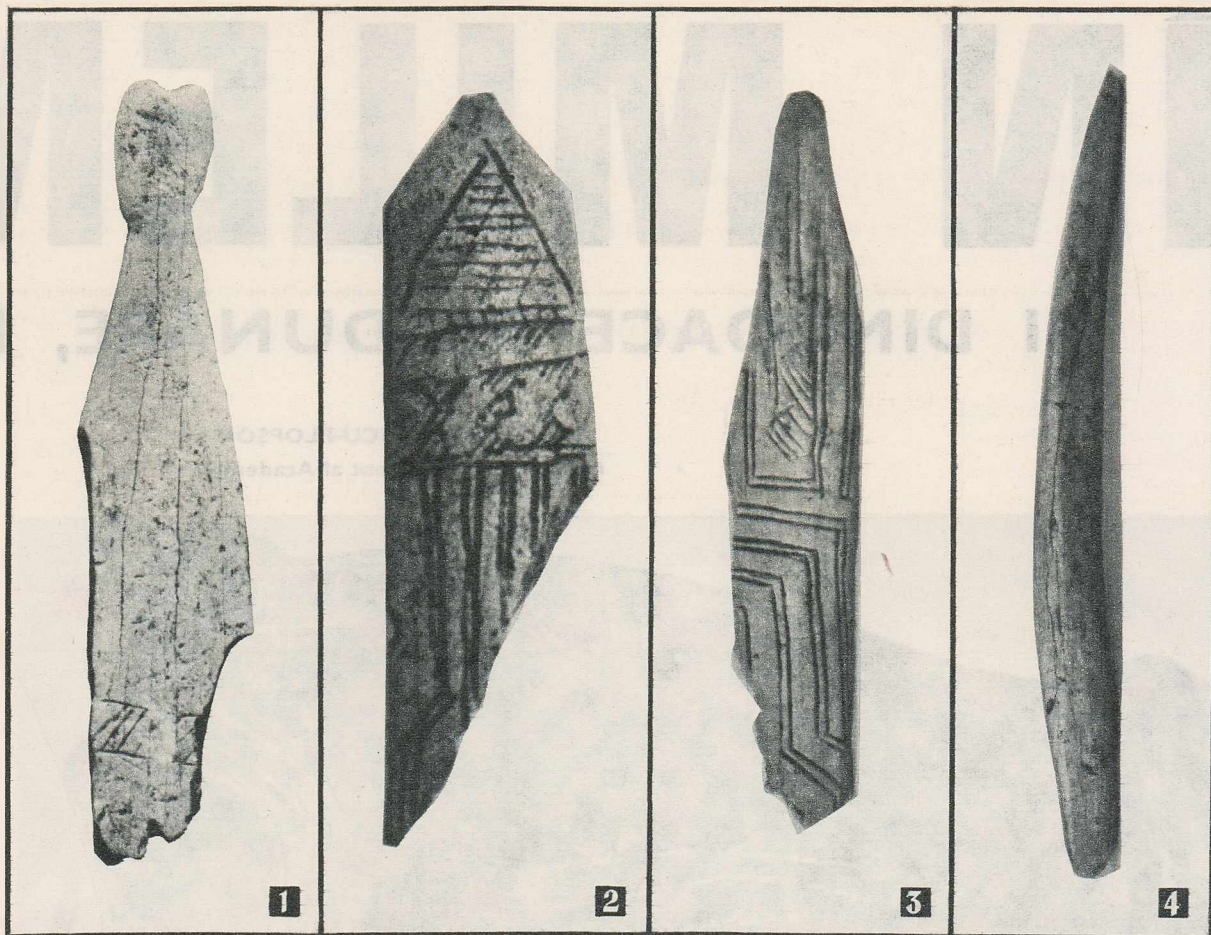
## LA LIUBCOVA DUPĂ 6000 DE ANI

Liubcova (județul Caraș-Severin) este un sat vechi, așezat pe malul Dunării. Plugul unor agricultori din partea locului a scos la lumină fragmente de ceramică și diferite obiecte foarte vechi. Faptul n-a rămas fără ecou și scurtă vreme după aceea a intrat pe mîna arheologilor care cercetează zona românească a Porților de Fier.

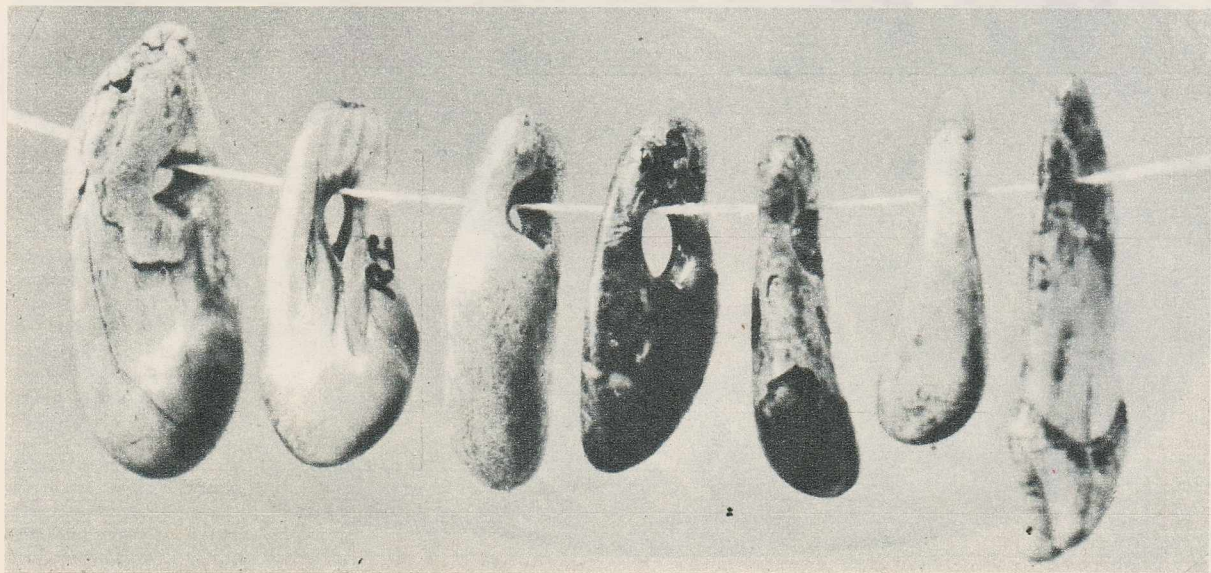
Așa s-au descoperit — ne împărtășește arheologul Eugen Comșa, șef de sector la Institutul de arheologie al Academiei, cel care conduce săpăturile de la Liubcova — urmele unei așezări din mileniul IV î.e.n. Așadar, o așezare care atinge venerabila vîrstă de 6000 de ani. Liubcova se află situată chiar «peste drum» de Lepenski Vir. Resturile așezării de la Liubcova, aidoma celei de la Lepenski Vir, prezintă mărturii caracteristice culturii mileniilor VII-IV î.e.n. Astfel s-a putut afla că oamenii care au trăit la Liubcova cu multe mii de ani în urmă aveau o așezare întinsă și bogată. În vecinătatea locuințelor lor s-au descoperit printre altele și prețioase obiecte de artă. Printre acestea, o admirabilă statueta din lut ars (folosită la vremea ei drept capac) reprezentînd un chip omenesc, precum și 24 de figurine. S-au mai găsit multă ceramică, vase cu grîu (carbonizat), niște «seceri» care, bineînțeles, nu erau din bronz sau din fier (ne aflăm doar cu 3000 de ani înainte de descoperirea metalelor), ci din lame de silex, fixate foarte ingenios în maxilare de animale.

Săpăturile și cercetările de la Liubcova durează de trei ani și vor continua pînă în 1970, întrucît după aceea locurile respective vor fi acoperite de apa lacului de acumulare de la Porțile de Fier.

B. SURU

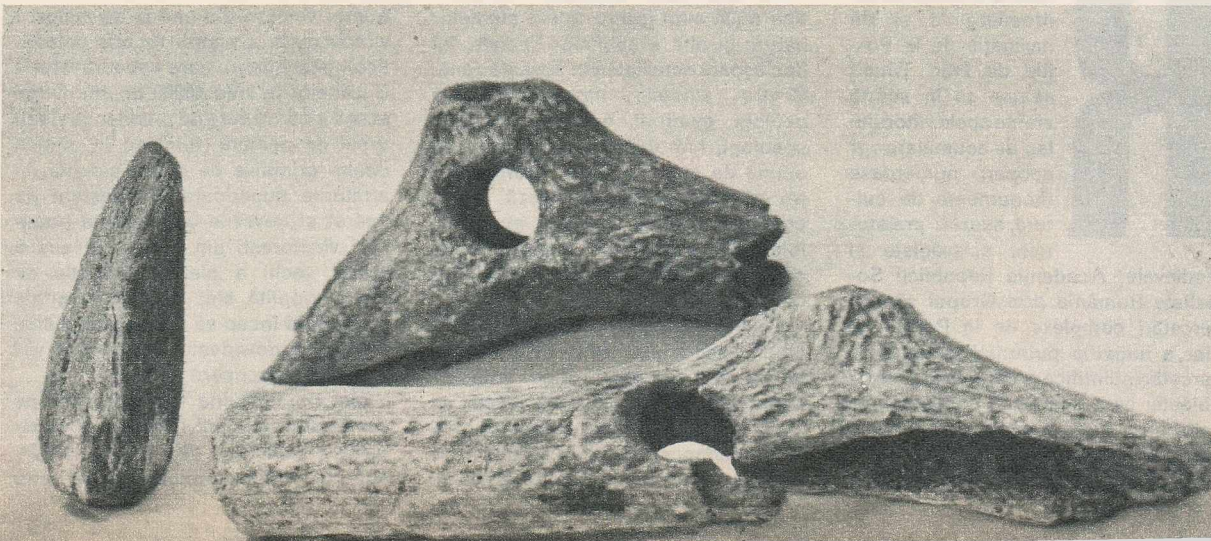


1) Figurină feminină stilizată din os, descoperită la Cazanele Mici (opera unui «sculptor» de acum zece milenii). 2-3) Decorațiuni pe os făcute de oameni care au trăit în adăpostul de la Cuina Turcului cu circa 10000 ani în urmă. 4) Vîrf de suliță (12000 ani vechime) găsit la Cuina Turcului.



Colierul unei frumoase de acum zece milenii. În loc de perle, dinți de cerb și de vulpe. (Descoperirea de la Cazanele Mici, lângă Orșova.)

Unelte pentru agricultură, confecționate din os de cerb (mileniile VII-VI î.e.n.), descoperite pe malul românesc al Dunării.





E iarăși primăvară și stadioanele ne cheamă  
din nou...

Fotografie de S. STEINER



▲ Una dintre legile mai noi ale superproducției este să ne poarte peste mări și țări, de preferință în locuri cât mai exotice, cum este și această recentă peliculă hollywoodiană numită grăitor «Hawaii».



## CINETELEGRAME

● Actorul francez Serge Reggiani («Denunțatorul»), al cărui recital de șansonete este frenetic aplaudat la Bobino, a fost solicitat de regizorul Gabriel Albigocco să apară într-un film ce-i oferă un rol pe măsura marelui său talent: un om dezamăgit de viață, care-și regăsește treptat, datorită prieteniei unei alte ființe, pofta de a trăi.

● Una dintre lucrările științifico-fantastice ale lui Ray Bradbury a trezit din nou atenția cineaștilor (amintim că «451° Fahrenheit» a fost ecranizat de Truffaut). De data aceasta este vorba de «Omul ilustrat», asupra căruia s-a oprit actorul englez Rod Steiger.

● Jacques Brel (foto 1) «pamfletarul cîntecului», cum i se spune, după ce a refuzat mulți ani să apară în filme, acum nu se mai poate despărți de ele. De curînd a acceptat o a treia propunere, venită din partea lui Édouard Molinaro, aceea de a interpreta rolul unui medic fantezist în «Unchiul meu Benjamin», adaptare a romanului lui Claude Telleir, scris în 1841.

● «Bonnie și Clyde», filmul lui Arthur Penn, atît de discutat în ultima vreme, a fost interzis în Norvegia din cauza violenței sale excesive. În schimb, el bate toate recordurile de încasări, alături, în Suedia.

● Ugo Tognazzi s-a îndrăgostit iremediabil de regie. După «O șuierătură pe nas» (inspirat de Dino Buzzati) realizează «Superomul», cu Gastone Moschin și Maria Grazia Buccella (foto 2).

● Un nume despre care se vorbește tot mai mult în cinematografia poloneză: Henryk Kluba. Toată presa a avut numai cuvinte de laudă la adresa filmului său de debut, «Slabul și ceilalți». Actualmente Kluba lucrează la un nou film, «Soarele răsare numai o dată pe zi», o poveste închinată unui om contemporan, care amintește însă, prin farmecul personalității sale, de legendarii eroi Janosik sau Owdraszek. În rolul principal — actorul Franciszek Pieczka (în fotografia nr 3, alături de regizor).

● În viitorul său film, «Ceremonie intimă», Elizabeth Taylor nu-l va mai avea drept partener pe Richard Burton, ci pe Robert Mitchum. Liz găsește că este interesant să joci într-un film eminent psihologic alături de un actor specializat, în ultima vreme în roluri de cow-boy.

● Gillo Pontecorvo, autorul «Bătăliei pentru Alger», a anunțat că în luna aprilie va începe în insulele Antile un film de aventuri foarte grav: «Quemada». Pentru a-l putea obține pe Marlon Brando ca interpret principal, a trebuit ca acesta să se elibereze de un contract pe care-l avea cu Elia Kazan. Întrucît celălalt erou este un om de culoare, alegerea lui Pontecorvo s-a oprit asupra cunoscutului Sidney Poitier (foto 4).

● O distincție neoficială acordată lui Mike Nichols («Cui îi este teamă de Virginia Woolf?»), autorul filmului «Absolventul», ce se bucură de mult succes în S.U.A. la ora actuală: este vorba de titlul de «cel mai bun regizor al anului», dăruit, prietenește, de Asociația regizorilor americani.



Din cînd în cînd ne place să alcătuiim o listă a actorilor pe care am dori să-i cunoaștem (ne aude oare cineva?). Printre ei se află și Julie Andrews care, după ce a obținut un mare succes cu «Mary Poppins», este asaltată cu propuneri de roluri. Dintre cele acceptate în ultima vreme amintim pe cel din filmul lui Ross Hunter «Teribil de moderna Millie» în care Julie este o foarte modernă domnișoară din anul 1923.



## cinema



Silvana Mangano

Eu, eu, eu... și ceilalți. Satiră reptată împotriva egoismului de toată ziua, a cărei existență nu ne prea s-o recunoaștem, realizată de unul din veteranii cinematografului italian: Sandro Blasetti. Fără mari profunzi (de altfel cineastul nici nu și-a propus alt lucru), filmul dezmoarte însă un mit control de sine pe care e bine să-ți am cu noi tot timpul. În distribuție: Ileana Chiari, Gina Lollobrigida, Silvana Mangano, Vittorio de Sica, Marcello Mastroianni, Sylva Koscina, Nino Manfredi. Mai mult decât atât nici că se poate. **Bela.** Ecranizarea unuia dintre epide romanului lui Lermontov «Un al timpului nostru». Discreția sentimentelor, specifică romanticilor ruși, s-a alăturat cu bune rezultate și pe ecran. **Ales.** Că autorul transpunerii cinematografice este Stanislav Rostovski («Casa la răscrucă»), un regizor sovietic cu o înclinare poetică. Interpreți: Silvana Mangano, Vladimir Ivașov («Balada tatului»), Alexei Cernov. **Doctorul Aumădoare.** Fantezia cinematografică și demistificarea unor conținuturi ale acestei fantezii, într-un film înalt copililor. Rolan Bîcov, deopotrivă actor și regizor, pierde însă simțul urii după a doua parte a filmului. În roluri: Oleg Efremov, Lidia Kniazeva, Heni Vasiliiev. **Mari actori pe ecranele noastre:** Toshiro Mifune («Cei șapte uriași»), Antal Páger («Post-sezon»), Irina Fehmiu («Am întâlnit țigani fericiți»), Spencer Tracy («O lume nebună, ună, nebună»). **Catherine Deneuve** va fi interpretată în film pe care îl va realiza Alain Corneau după romanul «La chamade» de Jacques Sagan. Cîndva, imediat după ieșirea cărții, cînd vreo doi cinești s-au lăsat să ecranizeze, se vorbea de Brigitte Bardot pentru rolul principal.

## carte

Contactul cu scrierile lui Tudor nu e o înșelătură înșelătoare și tonifiant pentru spiritul nostru doritor de ordine lafăricare în domeniul artei. Recenta egeră de Studii de stilistică și edificare pentru concepția stilistică a aului «Esteticii». Publicate în diverse pe ale vieții valorosului om de cultură, diile, semnificativ antologate în acest um, ilustrează gândirea lui Tudor Viacare «s-a menținut pe aceleași poziame unimanismului secular, de sorgintelimensiune clasică, pentru care lumea rezintă un mister reducibil, material organizabil și organizat de spiritualan, de rațiunea lui iubitoare de ordinerschilibrus, cum propriu se exprimărijitorul și prefațatorul ediției, Sorin xandrescu (Editura didactică și pedagogică). În colecția «Cele mai frumoase poe-au apărut Versuri de Giovanni Pascoli» (1855-1911). Prefață și traducere: Iuș Vrăncănu. Apreciem sinceritatea poetului-tălmăcitor care, avertizîndne asupra dificultăților de transpunere în altă limbă a liricii pascoliene, înțelege lucrarea sa o «transcriere răsădită», echivalarea absolută, cel puțin zădul de față, fiind de-a dreptul «cutoș». După această confesiune a căreistitate onorează autorul și care de-șă și respect pentru cititor, sintem emnați să citim culegerea cu mai multă redere.

Tot în aceeași colecție au apărut și **Versuri** de Ion Pillat, cu un «Cuvînt înainte» de Al. Piru. **Editura științifică** ne prezintă **Istoriile florentine** de Niccolò Machiavelli (1469-1527), ultima lucrare a acestui lucid gânditor al epocii sale, în care istoricul, teoreticianul și artistul coexistă și mai organic ca în operele sale anterioare. Un «Studiu introductiv» comprehensiv, traducerea, notele și indicele de nume aparțin prof. univ. dr. docent Nina Façon. **Contribuții utile și inedite** aduce Z. Ornea în cunoașterea activității de cercetător ai fenomenului artistic depuse de M. Dragomirescu (1868-1942), H. Sanielevici (1875-1951), P.P. Negulescu (1872-1951) în cartea **Trei esteticieni** (Editura pentru literatură). **Doi autori care nu mai au nevoie de recomandări:** John Steinbeck: **Eu și Charley descoperim America** (Editura tineretului) în traducere semnată de Teodora Sadoveanu, și Lion Feuchtwanger: **Ducesa slută** (Editura pentru literatură universală) în românește de Ion Roman.

## disc

**Nana Gualdi** cântă: «Adieu, mon ami» de Rosemaier și «Überall blühen Rosen» de Gilbert Bécoud. Așa poliglotism mai zicem și noi. Altminteri, cîntă bineșor (45-EDC-927). **Orietta Berti**, cu toate că are nume italian, cîntă totuși în italiană. Orchestra Saura Sili impune respect prin calitatea ireproșabilă a acompaniamentului. Orietta Berti, de asemenea. Informația amplă de pe mapa înregistrării (foarte utile ar fi pe toate discurile «Electrecord»-ului asemenea prezențării ne înfițează solista ca pe una dintre stelele muzicii ușoare italiene. Culemea e că (după ascultarea discului)... este! (45-EDC-949). **Szabo Edit**, o solistă cu mult nerv (și mai puțină voce), ne oferă un bogat repertoriu internațional, tradus în maghiară. Foarte reușită «Paprika Jancsi» (adică «Păpușă pe sîrmă») a lui Phil Coulter în versiunea lui Tardos Peter. Nici restul nu-i mai prejos (45-EDC-929). **Un alt disc din serialul «Muzică ușoară românească»** (parcă al cincilea număr). Nu conține decît lucruri foarte cunoscute. Ca și în «El fugitiv», ciungul nu apare nici în acest număr al serialului. La ce-o fi folosind această colecție care nu promovează actualitatea? Cînd o să lanseze și casa noastră de discuri un compozitor și un interpret pe răspunderea ei? Dăm indicativul — (EDC-1178) pentru cei care n-au auzit încă): «Nu-ți șade bine cînt plîngii sau «Lacrimi de fericire». Ce-ar fi dacă s-ar putea imprima pe disc, acum și nu peste un an, «Nici o lacrimă», în interpretările de la Brașov? Am vrea s-o vedem și p-asta!

## muzică

Program variat și atractiv, soliști valoroși la concertul săptămînal al Filarmoniei. Sub bagheta lui Mihail Bîdicănu, prima noastră orchestră simfonică va prezenta: Concertul pentru violoncel și orchestră de Anatol Vieru (lucrarea consacrată de un prestigios premiu internațional) — solist N. Șarpe; Rapsodia pentru clarinet și orchestră de Claude Debussy — solist Octav Popa; Rapsodia pentru pian și orchestră de Serghei Rahmaninov pe o temă de Paganini — solist Dan Grigore. **Și la Radioteleviziune** programul este, oarecum, în afara schemelor. «Tribuna tinerilor soliști» a orchestrei de studio, sub conducerea maestrului Constantin Bobescu, ne oferă două concerte de Haydn pentru instrumente solo și orchestră: pentru oboi, solist fiind Mihail Ciocnea și pentru violoncel (Do major) solist, Cătălin Ilea. Programul mai cuprinde o seamă de arii din opere în interpretarea tinerilor artiști vocali: Daniela Ionescu-Voicu, Maria Silătaru, Eduard Tumageanin, Nicolae Constantinescu. **La Opera Română** continuă cu succesele seriale de spectacole cu «Liliculu». Scena bucureșteană și-a manifestat întreaga simț față de faimoasa (și rezistentă) operă a lui Johann Strauss, oferindu-i o excelentă distribuție în frunte cu Magda Ianculescu, Teodora Lucaciu, Elisabeta Neculce-Cariș, Lucia Bucuiceanu, Valentin Teodorian, Ion Stoian, Corneliu Finăneanu, Const. Gabor ș.a. Calitatea spectacolului justifică tripla sa prezentare pe scena marii săli a Palatului.

## teatru

**Baltagul** — transpunerea scenică a operei lui Sadoveanu în viziunea regizorală a lui Radu Penciulescu pe scena Teatrului Mic. Protagonista — Olga Tudorache, într-un rol de maturitate și împlinire creatoare. Ceilalți interpreți: Ion Marinescu, Ion Cosma, Al. Lungu, Boris Ciornei, Jana Gorea. Simplă, elocvent poetică, scenografia lui Constantinescu Teodor. **Mihai Dimiu**, regizor mereu preocupat de aflarea unor formule cit mai directe, mai eficiente de spectacol, a organizat un original și captivant spectacol «în cerc» în sediul A.T.M. (care în crează fie zis ar trebui să stimuleze mai ales asemenea încercări!) Compus pe «fabulele dramatice» ale lui D. Solomon (inegale valoric), reprezentanță, gîndită în imediata apropiere a spectatorilor, n-a fost o simplă demonstrație, ci a reușit să ofere momente de virtuozitate artistică, de lirism sau umor grotesc. Entuziașta încercare, devenită fapt artistic cu aportul unor interpreți remarcabili ca C. Diplan, Didona Popescu, Matei Alexandru, Anda Caropol, Lazăr Vrabie, Mircea Cojan, s-ar cere repetată și în fața unor cercuri mai largi de spectatori. **Dramaturgul Alejandro Cassona** a fost cunoscut în țara noastră mai ales prin piesa «Copacii mor în picioare». Recent, Teatrul de stat din Timișoara a înscenat **Doamna zorilor**. Mai puțin inspirată, cumînd diverse influente, piesa (regizată de Marietta Sadova) prilejuește doar câteva compoziții: Dora Chertes, Garofița Bejan, Ștefan Iordănescu. **Uriel Acosta** de Karl Gutzkov la Teatrul evreiesc de stat, în regia lui Franz Auerbach, scenografia, Lucu Andreescu; o operă romantică foarte cunoscută, inspirată din drama cunoscutului filozof raționalist olandez. **A încetat din viață Ion Manu**, unul dintre așii comediei românești. El însuși era un talentat umorist, întemeietor al «Orei vesele» la radio. Ion Manu a jucat cu același mare talent în Shakespeare, Molière, Caragiale, Pirandello, Ibsen, G. Ciprian, Mihail Sorbul etc.

Didona Popescu



## plastică

**Arta plastică din Congo-Brazzaville.** Notînd tot ce li se pare mai specific pămîntului natal, artiștii congolezi sint de-o cucericitoare sinceritate. Ancorată într-o fază etnografică, pictura (și grafică) conștie actuală cultivă desenul și are vocația culorii, de unde și accentul pentru stilizarea decorativă și gustul pentru cromatica exuberantă. De remarcat pasiunea narativă și minuțiozitatea (Rotonda sălii mici a Palatului). **Nutzi Acontz** — retrospectivă. Născută în 1894 la Foçani, Nutzi Acontz studiază la Școala de arte frumoase din Iași, cu Em. Bardasare, Gh. Popovici și C. Artachino. Artista nu va rămîne multă vreme fidelă academismului profesorilor săi și va asculta chemările noilor mesaje estetice, în plin triumf în acea epocă, rafinate de experiența marilor pictori români. Astfel mijloacele plastice ale artei vor deveni mai profunde. Actuala retrospectivă — după cea de la Iași — cuprinde circa 100 de lucrări de pictură și grafică de șevalet (Muzeul de artă al Republicii). **Marin Predescu** — pictură, 16 uleuri, în majoritate peisaje. O expoziție edificatoare pentru evoluția artistului, de la receptarea contemplativă a peisajului la integrarea și interpretarea lui mai picturală (Galeriile de artă, Calea Victoriei 132). **Australia** — fotografii. Selecția de lucrări ale membrilor lui «Australian Photographic Society» prezintă circa 50 de imagini, unele de virtuozitate fotografică (solarizări etc.). Multe portrete, câteva peisaje, scene de gen etc. Cîteva fotografii pentru amatorii de insolit: «Moșăială» de A. W. Kyrland, «Curiosul» de Ross Mackelvie etc. (Galeriile de artă fotografică — Brezoianu 23-25). **Arta chineză**. «Cinci dinastii și epoca Song de Nord». Al doilea volum (primul apărut în 1966) din «Mica enci-

clopedie de artă» care prezintă arta chineză și pe cei mai importanți exponenți ai ei din secolele X-XII. Textul lui Jean A. Keim fixează jalonoarele dezvoltării picturii sub influența taoismului și budismului, care trezesc în pictori dragostea față de natură și a curentului Zen, a căruia teorie «a iluminăției subite», aplicată în pictură, va duce la tratarea rapidă, viguroasă, în câteva linii a temelor și la o libertate a formelor pînă atunci necunoscută, manieră care va seduce opt secole mai târziu pe unii exponenți ai artei moderne (Editura Meridiane). **Velasquez** «Infanți și infanțe» — 1623 este anul în care Velasquez își începe seria grandioaselor portrete de infanți și infanțe. Renunțînd la idealizarea realității, artistul descrie pe pînă prezența reală a personajelor, realizînd cîteva capodopere prezentate și în acest album din «Mica enciclopedie de artă». Textul prezentării de Eurique Lafuente Ferrari este un succint comentariu — istoric și plastic — al celor 15 lucrări (Editura Meridiane). **Gauguin** — «Tahiti». Cu o prefață de reputatul istoric de artă, H. Perruchot, volumul acesta reproduce o parte din faimoasele pînze realizate de Gauguin în exilul său voluntar în Tahiti și Atouana. Este epoca în care meșteșugul artistului se simplifică culminînd cu o puritate «care se manifestă deopotrivă în armonia puternică și precizia a liniei, cit și în aceea, admirabilă susținută, a culorii» (Editura Meridiane).

## televiziune

Acum cîteva săptămîni, aceste minisemnări de teleanticipație puneau întrebarea: «Pe cînd veteșă plăcută a încheierea serialului «Evdadul»? Ne răspunde simpatica Sanda Țăranu în numele TV: «Cînd va fi prins ciungul!» Dragă Sanda, dar ciungul ăsta blestemat tare greu o să fie prins; se află sub înalta protecție a unei case producătoare de filme care scoate dolari frumoși din afacerea El fugitivo — tenente Gerard — el hombre manquo... Ne întrebăm însă ce legătură au toate acestea cu pretenția telespectatorului nostru de a vedea un serial de aventuri bun. Să nu spunem că «Evdadul» e un serial bun. Că tot n-o să vă creadă nimeni!

Capul de afiș al programului săptămînii viitoare îl deține, fără îndoială, transmisiunea din Londra a faimosului concurs de muzică ușoară dotat cu «Premiul Eurovizionii». Și fotbalul se impune atenției cu cele trei transmisiuni directe, din care una de peste hotare. **Vă recomandăm:** **DUMINICĂ 31 MARTIE.** O rubrică nouă: Din cronica vieții ostășești (10.15) ● Stadionul de fotbal și ringul de box (după-amiază) ● Emisiunea de Varietăți de înță aprilie (20.35) ● Un film cu Alberto Sordi: «Cu toții acasă» (21.35). **MARTI 2 APRILIE.** Seară de teatru: «Punctul 0» de Yves Jamiaque, transmisiune de la Teatrul «Matei Millo» din Timișoara (20.45).

**MIERCURI 3 APRILIE.** Fotbal — Cupa României (după-amiază) ● Ileana Sărăroiu și Petre Săbădeanu într-o emisiune de muzică populară (20.00) ● După Bette Davis, Telecinematoteca prezintă o altă strălucită personalitate artistică a ecranului: Ingrid Bergman care, alături de Leslie Howard, apare în «Intermezzo» (21.15). **JOI 4 APRILIE.** «Ivanhoe» a transmis ștafeta serialului «de joi» filmului «Vikingii» (20.00) ● Studioul Mic: «Analfabetul» de Branislav Nușici (22.00).

**VINERI 5 APRILIE.** De semnalat (eventual) filmul științifico-fantastic «Vînzătorul de aer» (21.15). **SÎMBĂTĂ 6 APRILIE.** Fotbal: Bulgaria-Italia, în disputa pentru Campionatul european (după-amiază) ● Nu pierdeți o întîlnire cu... baritonul Octav Enigărescu (21.00) ● În ciuda orei tîrzii, vom asculta pînă la capăt transmisiunea din Londra a concursului Premiul Eurovizionii (23.00).

## pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 13 din 31 martie 1968

I) România-Polonia (jun.)	1
II) Steaua-Farul	x
III) Petrolul-Progresul	1
IV) «U» Craiova-«U» Cluj	x
V) Jiul-Rapid	1
VI) A.S.A.-U.T.A.	1
VII) St. roșu-Dinamo Bacău	1
VIII) Industria sîrmei-C.F.R. Cluj	1
IX) Varesse-Bologna	1
X) Napoli-Juventus	1
XI) Roma-Mantova	1
XII) Spal-Cagliari	x
XIII) Torino-Inter.	x

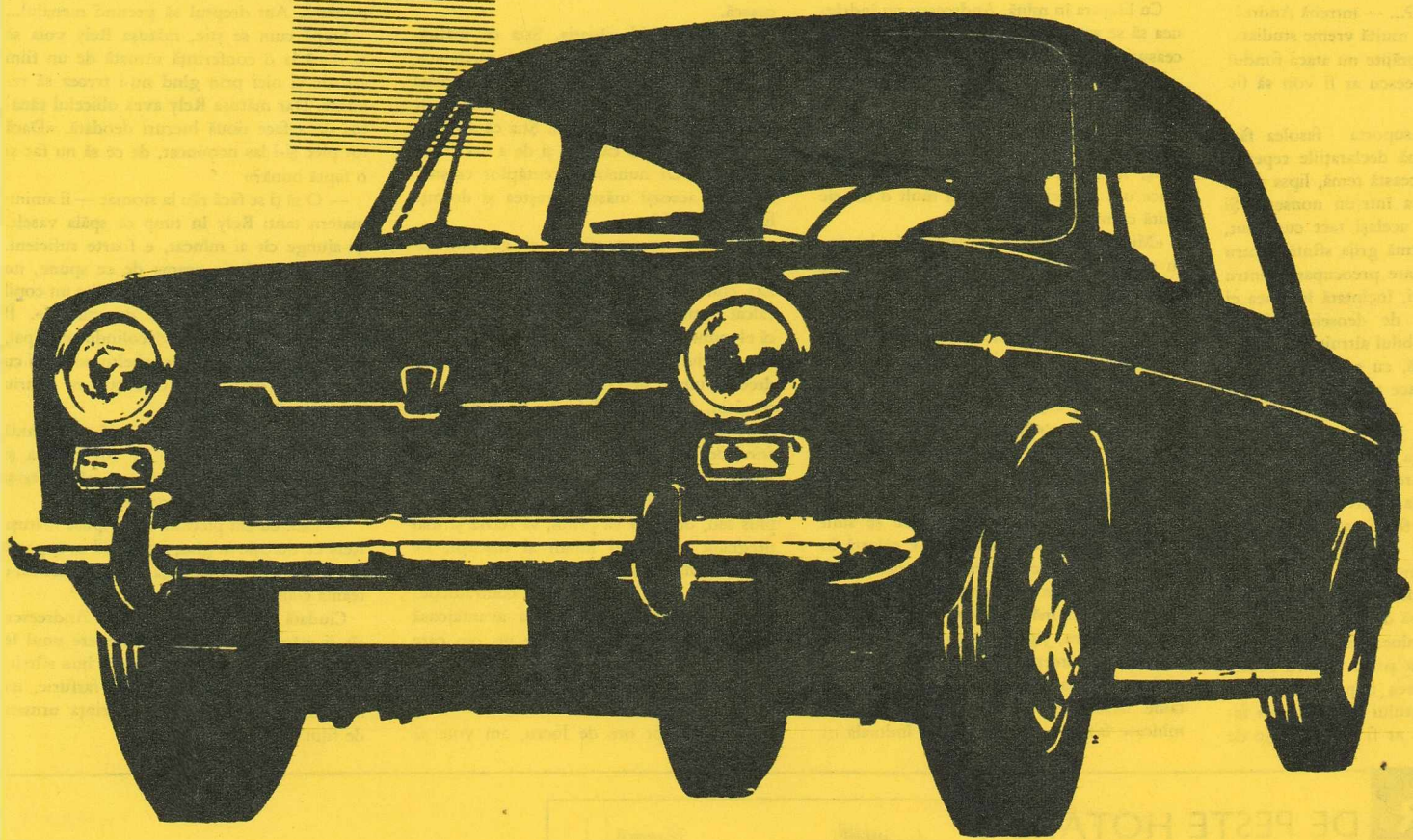
Felicia ANT

P.S. «Pledoaria pentru cultura continuă. Renunțăm doar la nura rotarea pedantă a secvențelor»

# coperta noastră

Fotocompoziție de Hedy LÖFFLER

**siguranță,  
prevedere  
și  
înțelepciune:  
asigurarea  
autoturismelor  
la**



**adas**

**PENTRU CAZURILE  
DE AVARII  
ȘI  
DESPĂGUBIRI CIVILE**

# INTELEGERE RECIPROCĂ

de Teodor MAZILU

Mătușa Rely la care ședea în gazdă, avea obiceiul de a-l întreba întotdeauna ce mai e nou pe la serviciu. Bineînțeles, n-o interesa de loc ce face nepotul la serviciu, dar o asemenea întrebare constituia pentru mătușa Rely o datorie sacră!

— Nimic serios, tanti... — răspuse destoinic funcționar, cu gândul la fasolea cu cîrnați de atîta vreme promisă și tărăgănată. Ai făcut ce mi-ai promis?

Mătușa Rely era o femeie foarte inteligentă și rezolvase simplu, în avantajul ei, toate enigmaticele care-i chinuise pe filozofii lumii. Tot ce făcea pentru ea, dădea a înțelege că face pentru alții. Așa se explica de ce astăzi îi îndeplinise nepotului vechea dorință: i se făcuse și ei chef să mîncească cîrnați cu fasole.

— Ți-am făcut... ce m-ai rugat — surise mătușa Rely, transformînd, cu un aer foarte firesc, grija pentru sine în dezinteresare totală... Știu cît de mult îți place...

— Cu ceapă prăjită?... — întreabă Andreescu, cu o sfială dulce, multă vreme studiată. Desigur, lipsa cepei prăjite nu ataca fondul problemei, dar Andreescu ar fi voit să fie și cu ceapă prăjită.

Mătușa Rely nu suporta fasolea fără ceapă prăjită și, după declarațiile repetate făcute de dînsa pe această temă, lipsa cepei ar transforma fasolea într-un nonsens. Și de data aceasta, cu același tact cunoscut, mătușa Rely transformă grija sfîntă pentru gusturile ei într-o mare preocupare pentru preferințele nepotului, încîntată în sinea ei de uimitoarea lipsă de deosebire dintre ferocile egoism și nobilul altruism.

— Cu ceapă, dragă, cu ceapă... Nu știu eu cît de mult îți place ție ceapa prăjită și tocată mărunt...

Andreescu luă un aer neîncredător din teamă de a nu alunga, printr-un optimism exagerat, fericirea care i se înfățișase. Cunoștea și el superstiția potrivit căreia bucuria prea mare alungă fericirea.

Fasolea cu cîrnați născuse în nepot o acută nevoie de comuniune, nevoia de a transmite și altora bucuria care-l copleșise. De-abia aștepta să iasă după aceea în lume, să fie întrebat ce a mîncat la prînz și el să spună ce a mîncat la prînz. Lucru foarte curios, Andreescu avea impresia că toată grandioarea evenimentului o dădeau nu fasolea și cîrnații, cum ar fi fost și logic de

altfel, ci ceapa prăjită, tocată mărunt.

Sub povara acestei fericiri copleșitoare, funcționarul deveni un om mai bun și mai drept, mai înțelegător cu oamenii. I se păruse, ca să dau numai un exemplu, că se purtase destul de prost în ultima vreme cu administratorul blocului. Cînd treburile îi mergeau bine, Andreescu credea în oameni. Acesta e numai un exemplu; s-ar mai putea da și alte exemple. Și, tot sub presiunea fasolei și cîrnaților, și poate și a cepei prăjite, descoperi în mătușa Rely calități pe care înainte le trecuse cu vederea. «Ce mătușă simpatică am... și ce plină de viață, cu toată vîrsta ei înaintată!»

Cînd tanti Rely intră în cameră cu farfuria încărcată cu fasolea aminată sistematic atîta amar de vreme, Andreescu închise ochii o clipă.

— Mă duc să-ți aduc o lingură... — auzi Andreescu ca prin vis vocea energică a mătușii.

Cu lingura în mînă, Andreescu nu îndrăznea să se apropie de ceea ce visase în atîtea ceasuri de insomnie.

— Ce te uiți așa? Acu' se face patru și trebuie să spăl vasele...

Cuvintele acestea i se păzură lui Andreescu complet lipsite de cel mai elementar bun-simț, bun-simț pe care trebuie să-l aibă orice om și deci cu atît mai mult o femeie cultă cum e mătușa Rely.

«Mitocanca dracului! — își zise Andreescu în sinea lui. Se putea să fie ea cumsecade pînă la sfîrșit! Se putea să nu-și dea în petic!»

Trădat de propria-i mătușă, Andreescu se închise în sinea lui. Dar într-un fel își explica atitudinea femeii. «Oamenii în vîrstă nu se înțeleg cu cei din generația tînără... Ei au alte concepții, alte păreri...» Și cu teamă în suflet se întreba Andreescu dacă nu cumva, cînd o îmbătrîni, n-o să procedeze și el la fel.

Oameni de felul lui Andreescu se simt foarte bine cînd demnitatea le e călcată în picioare; situațiile de această natură au o influență extrem de binefăcătoare asupra organismului: mîncă cu poftă și dorm tun. De aceea, jignit de ieșirea vulgară a mătușii, Andreescu mîncă cu poftă; în curînd farfuria cu fasole se golise. Multe taine descoperise Andreescu în timp ce mîncase fasolea cu cîrnați; fără îndoială că

dacă ar mai fi mîncat încă vreo trei porții ar fi ajuns la convingerea că întreg universul poate fi cunoscut.

Toate lucrurile au un început și un sfîrșit. Andreescu ajunsese la această concluzie cînd observă că în farfuria nu mai rămăsese decît o lingură de fasole; o vîrî în gură cu o ușoară melancolie.

Această ultimă lingură de fasole îl duse pe Andreescu la o nouă concluzie, de care nici nu auzise pînă atunci: «Tot ce e prea frumos, se sfîrșește prea repede».

Dar aceeași ultimă lingură de fasole care născu în sufletul lui scepticismul fu cea care, puțin mai tîrziu, născu în sufletul lui Andreescu optimismul, hotărîrea de a lupta împotriva destinului.

În fața acestei situații Andreescu avea curajul de a privi realitatea așa cum se prezintă. Era prea decis să lupte împotriva situației care se crease pentru a mai fi nevoit să înfrumusețeze realitatea, s-o mai îndulcească.

Examină lucid situația. Știa că mătușa Rely se grăbește să plece. Știa, de asemenea, că vrea să se ducă la o conferință urmată de un film artistic. Știa că vrea să spele vasele, inclusiv farfuria lui. Știa că are obiceiul de a închide cămara și de a lua cheile cu ea. Cu cît numărul greutăților creștea, în exact aceeași măsură creștea și dorința lui de a le înfrînge.

— Mai vreau o porție! — strigă Andreescu, cu voce amenințătoare, gata de atac. Era convins că de data asta nu se va lăsa călcat în picioare. Și funcționarul își aminti că el muncește, se scoală de dimineață, asudă la serviciu... În situația nou creată, Andreescu uitase de critica care i se făcuse la serviciu, în mîntea lui era un funcționar conștiincios, care-și face datoria pînă cade frînt de oboseală. Și Andreescu se schimbă în funcționar exemplar ca să aibă convingerea că va mai primi o porție în plus sau, dacă nu va primi, să reiasă și mai pregnant caracterul infam al mătușii. Pe scurt: ca discuția să fie mai convingătoare, Andreescu avea nevoie de o contradicție; de aceea se opri la cea mai avantajoasă pentru el, contradicția dintre un om care se scoală cu noaptea în cap și pleacă la slujbă și o femeie egoistă, care se gîndește numai la interesele ei.

— După opt ore de lucru, am voie să

mînc omește...

— E ora patru... — auzi Andreescu vocea pițigăiată a mătușii.

— Ora patru... Auzi ce argument!... — se miră Andreescu.

Andreescu credea că cu cît va fi el mai sensibil și mătușa lui mai grosolană, cu atît sorții de izbîndă vor fi mai mari...

— Bine, mătușico, eu vin de la serviciu obosit...

— Dacă e patru, trebuie să strîng vasele — îi aminti logic mătușa Rely.

Andreescu își dădu seama că nu poate obține nimic prin forță; de aceea hotărî să aibă încredere în fondul bun al mătușii, în dragostea ei dezinteresată, în sensibilitatea ei, în bunătatea ei, în puterea ei de discernămint...

— Așa vorbești tu... de fapt ești bună... Acu' te duci și-mi mai aduci o porție...

Tactica lui Andreescu dădu însă greș. La încrederea pe care respectivul o manifesta în fondul bun al mătușii Rely, aceasta îi răspunde prin încredere în fondul bun al nepotului și, în acest fel, îi paraliză atacul.

— Ce, parcă tu ești băiat rău... — surise mătușa Rely și se apropie de nepot să-l mîngieie. Vorbești și tu așa... Gura spurcată, inima de aur...

Văzînd că nici prin încredere în fondul ei bun nu obține mare lucru, Andreescu se întoarse iarăși la vechile arme:

— Eu plătesc în casa asta... — țipă funcționarul. Am dreptul să pretind menajul...

După cum se știe, mătușa Rely voia să se ducă la o conferință urmată de un film artistic și nici prin gînd nu-i trecea să renunțe. Dar mătușa Rely avea obiceiul sănătos de a face două lucruri deodată. «Dacă tot plec și-l las nemîncat, de ce să nu fac și o faptă bună?»

— O să-ți se facă rău la stomac — îi aminti matern tanti Rely în timp ce spăla vasele. Ți-ajunge cît ai mîncat, e foarte suficient.

«Nu, n-o să țin seama de ce spune, nu pot să mă pretez la mîntea lui. El e un copil ignorant, nu-și cunoaște organismul». Îl și vede galben la față, zvîrcolindu-se în pat, trimițînd-o după Salvare, cheltuiind banii cu doctorii. «Doar n-are cine știe ce salariu mare».

Cu cît se apropia ora la care să se deschidă ușa sălii de conferințe, cu atît creștea și convingerea că se purtase ca o mătușă ce-și iubește nepotul ca lumina ochilor.

— Pa... eu am plecat... — îi spuse mătușa Rely cu duioșie în glas, așteptînd ca nepotul să-i sărute cu recunoștință mîinile. Tare mi-e teamă c-am pierdut conferința.

Ciudată întimplare... Deși atît Andreescu cît și mătușa Rely aveau încredere unul în celălalt, nu-și duseră planurile la bun sfîrșit: nepotul nu mai mîncă încă o farfurie, iar mătușa Rely întîrzie la conferința urmată de film.

## UMOR DE PESTE HOTARE



— Fii atentă, draguță. E alunecos!...



— La culcare, imediat! Pe tîticu' îl aștept eu, singură...



— Iar a întîrziat directorul! Să vezi ce-o să-i facă secretara!...



# COTIDIENE

## „DESERVIRE EXEMPLARĂ”

Stau și mă întreb ce va să zică treaba asta cu buna deservire: «Unitatea noastră asigură o deservire exemplară!» Și din moment ce băieții aceștia se dau ei singuri drept exemplu, înseamnă că lucrurile nu sînt chiar așa de simple cum par la prima vedere.

Am început să pricep despre ce anume e vorba, și asta deunăzi, cînd am cerut caltaboși cu orez la «Expres»-ul de lângă Gara de Nord. Mi s-a dat într-adevăr porția cuvenită, dar fără furculiță și cuțit, deoarece «se fură și T.A.P.L. n-are bani de aruncat pe geam». Noroc cu responsabilul (am făcut armata împreună) care mi-a înmînat discret o furculiță, ceea ce a produs indignarea celorlalți clienți, oameni disciplinați și corecți, sosiți de acasă cu linguri și cuțite personale. Dar și așa mi-a fost greu și după cîteva minute de caznă mi-am mutat tot orezul pe reverele paltonului. În privința caltaboșului am avut noroc deoarece mi-a țîșnit în maioneza vecinului, iar acesta, om săritor, mi l-a reasezat în farfurie și mi l-a ținut cu mîna, fapt pentru care l-am prins și eu de limbă (de vită cu maioneză), ajutîndu-l să mînce în condiții civilizate. Am bătut bere din aceeași sticlă (paharele erau la spălat) și ne-am simțit prieteni de cînd lumea.

Abia atunci am observat că întregul local plutea într-o atmosferă de sinceră colegialitate. Fiecare se simțea îndatorat să-și ajute vecinul. Un tînăr timid ștergea frișca de pe rochia unei domnișoare îmbujorate (ulterior am aflat că s-au căsătorit), un căpitan de cursă scurtă făcea iadeș cu un judecător de instrucție, un domn în sos alb de hrean adresa cuvinte amabile unui ostaș cu peștele sărit în capelă, iar un pensionar miop, care tocmai își scăpase piciorul de pui în decolteul unei blonde, recunoscu pe loc în vecina sa un vechi amor din tinerete. În ceea ce ne privește, pe mine și pe amicul îndatoritor, am rămas prieteni pentru o viață, ne-am despărțit înduioșați, cu numerele de telefon însemnate pe marginea gazetei.

La Cluj, la «Expres»-ul din Piața Unirii, T.A.P.L. întrebuințează o altă metodă rapidă pentru cunoașterea reciprocă a onoratei clientele. Aici am ochit un raion fără cumpărători și atunci m-am hotărît să mînc plăcintă cu mere. «Faceți bon la casă!» La singura casă a unității unde se adună cumpărătorii de la toate raioanele existente. Dar n-aveam de ales. Am devenit al 64-lea, la capătul unei cozi care șerpuia printre mese, ajungea aproape de intrare, trecea prin dreptul «casei», făcea o vizită raioanelor de băuturi și semipreparate și abia apoi se apropia din nou de ghereta casieriei.

După un sfert de oră m-am prezentat vecinului, ne-am adresat cuvinte de îmbărbătare și uite-așa, din vorbă în vorbă, am obținut un bon în valoare de 2 lei. Am cerut apoi un pahar cu apă. «Încercați la băuturi!» Iar la noua adresă am aflat că: «Nu ținem apă!» Cineva mi-a șoptit că s-ar găsi Pepsi la raionul de dulciuri. «Faceți bon la casă».

M-am reîntors la capătul eșalonului, completat între timp cu o companie de la preparate calde, dar am avut norocul să-mi regăsesc amicul, așa că mi-a fost calea mai ușoară. Am discutat despre una, despre alta, ne-am povestit bucurii și necazuri, iar la sfîrșit am trecut la bodega de vizavi, unde am cheltuit restul pînă la o sută, gîndindu-mă cît de subtil procedează T.A.P.L. atunci cînd ne anunță cu simplitate și modestie: «La noi, deservire exemplară!»

Liviu MAIOR

## UNDE SÎNT PĂPUȘARI DIN COTMEANA ?

În satul unde cu 570 de ani în urmă Mircea cel Bătrîn își înscrisa numele pe cîtoră sa, Minăstirea Cotmeana, mișcarea culturală artistică de amatori a cunoscut de-a lungul ultimilor ani o frumoasă evoluție. În 1957 aici a luat ființă un teatru de păpuși sătesc. Evenimentul a stîrnit interes și nu numai pe plan strict local. Numeroși artiști amatori au învățat să confecționeze păpuși și decoruri și în scurt timp s-a constituit o a doua echipă de păpușari.

De la debutul cu piesa «Gîscanul» (în anul 1957) pînă în anul 1963, păpușarii din Cotmeana au evoluat pe scenele mai multor localități din județ. Ei au participat și la diferite concursuri, unde au cucerit premii și aplauze bine meritare.

Dar, de la o vreme, activitatea teatrului lor s-a întrerupt. Au survenit, se pare, niște neînțelegeri mărunte care au pus punct mult apreciatei inițiative locale. Este necesară deci o intervenție care să ducă la reluarea activității păpușarilor din Cotmeana. Așteptăm.

Gheorghe CRUCEANĂ

## CUM AM DEVENIT TURIST

După ultimii fulgi de nea, chiar înaintea păsărilor călătoare, deci o dată cu primăvara, vin turiștii. Au venit și la Sibiu. Băieții de la lifturile hotelurilor devin infinit mai politicoși decît au fost vreodată. Printre o irepetabilă întîmplare, m-am numărat printre cei care au întîmpinat primul autocar sosit în oraș într-o dimineată cu puțină ceață.

I se simțea prezența pe fețele personalului hotelului, în misterioasele alergături ale unui responsabil transpirat, prin holuri, pe scări, prin săli de restaurante, dar mai ales în febrilitatea bunilor băieți de la braseria «Bulevard», pașnici, politicoși și calmi de altfel în celelalte zile.

Deci la ora 8 am intrat în braserie. Cîteva mese libere. Ocup una. În jur, un grup numeros de femei ginguresc într-o limbă necunoscută.

— Băiete, o cafea! — zic.

Băiatul îmi face un semn discret, binevoitor și complice, și trece ca un holid.

— O cafea! — repet, peste cîteva minute, văzîndu-l pe celălalt chelner.

Din goană mă învăluie cu o privire de o amabilitate dezarmantă și trece-trece...

— O cafea! — îndrăznesc să cer peste alte zece minute.

Al treilea băiat îmi zîmbește din slalomul care-l face printre mese.

— O cafea! — îl rog pe al patrulea chelner congestionat de atîta alergătură. El se apropie condescendent, se apleacă discret la ureche cu intenția să-mi transmită ceva confidențial, și cu vocea cea mai amabilă din lume îmi șoptește:

— Turiști...

Îi citesc în ochi toată zădărnicia insistențelor mele.

— Turiști... — vine cel de-al treilea dintre chelneri și-mi destăinuiește din virful buzelor, ca o dezvinovățire.

— Turiști... — îmi spune primul dintre băieți, cel mai amabil băiat de restaurant din cîți am întîlnit vreodată.

În clipa aceea știam că bătălia cafelei e definitiv pierdută. Dar văzîndu-l pe țal cum apare misterios printre aripile ușii batante, m-am înveselit peste măsură, mi-am schimbat mîna, mi-am ascuns țigările în buzunar și i-am făcut cu mîna un semn dezinvolt.

— S-a apropiat grăbit și amabil.

— Apportez-moi, s'il vous plaît, des petits pois au beurre — zic.

Omul se înclină foarte-foarte amabil, caută cu privirile un chelner și descoperindu-l îi spune:

— Turist... Repede...

Și cînd stau să mă gîndesc că niciodată nu mi-a plăcut mazărea cu unt!

A. STAN

## ZÎMBIȚI, VĂ ROG!...

...și cei peste 20 de copii din grupa mare de la Grădinița de copii din str. Justin Georgescu, sectorul 8 (cartierul Dămăroaia) din Capitală au zîmbit unui «nene» venit tocmai de la... Arad.

Dar despre ce-i vorba? Într-una din săptămînilor trecute nenea de la Arad, «artist» fotograf, împreună cu soția lui, s-a deplasat la grădinițele din cartierul Dămăroaia. A întrebat copiii dacă vor să aibă o amintire de la el. Cu asentimentul educatoarei, tov. Catrinou, copiii au răspuns în cor: «da». Și s-a pus nenea pe treabă. A adus flori artificiale,

jucrii și a început fotografierea. Numai că fotografia alb-negru urma să fie colorată de către «artist».

Și cum nenea nu face amintiri de dragul amintirilor, a trimis părinților cîte o scrisoare bătută la mașină prin care le aducea la cunoștință că odraslele lor au fost fotografiate. A uitat însă un singur lucru, nu lipsit de importanță, și anume, semnătura. A dispărut pentru un timp și a apărut apoi cu «operele de artă». Copiii, prin natura vârstei lor fragede, sînt frumoși, plini de viață. Numai că în «operele» colorate ale maestrului au apărut îmbătrîniți, livizi, cu mîinile ca de ceară. Nenea le-a spus: «Nu uitați ca mîine să aduceți, fiecare din voi, cîte 115 lei!» Acesta era prețul fiecărei «opere».

Acasă, copiii au spus cele auzite din gura lui «nenea». Părinții au rămas înmărmuriți. Dar vrînd, nevrînd, unii au deschis baieralele pungi.

Întrebînd educatoarea despre «maestru», ni s-a răspuns că este autorizat și că i-a fost recomandat de o altă grădiniță, cea din str. Izbiceni, din același cartier, unde, de asemenea, «nenea» a lucrat. Poate știe secția de învățămînt a sectorului 8 ceva despre acest lucru și despre asemenea practici care se petrec în raza unde își desfășoară activitatea. Nu de alta, dar dacă-i autorizat, poate îl recomandăm și la alte... secții.

AL. GÎNJU

## MULT E DULCE...

— Mă, mișto a fost scena aia cînd ăla l-a atins pă șmecher la moacă de l-a apucat sughițu!..

Doi băiețandri — 16-17 ani — se plimbă pe bulevardul cu multe cinematografe și gard protector pe marginea trotuarului, comentînd în felul lor acțiunea ultimului film vizionat. La un moment dat se opresc în fața vitrinei altui cinematograf și unul dintre ei citește cu glas tare titlul de pe afiș: «Zece negri mititei».

— I-ote mă, ăștia scrie negri cu un singur i.

— Păi e bine așa, mă.

— Cum o să fie? Cu doi trebuie, frati-miu.

— Ba cu unu.

— Ba cu doi.

Replicile — la început ferme — sînt din ce în ce mai puțin viguroase, semn că ambele teze — un i sau doi i — au fost cuprinse în mrejele îndoielilor demobilizatoare. Teoreticianul lui doi i cedează curajos.

— Da, mă, ai dreptate. Cu un singur i. Că negri e adjectiv.

Și bucuroși e-au dat de capăt încalcitei afaceri, cei doi tineri reiau tema întreprinsă:

— Da, mă, mișto caftă. N-am probleme...

De bună-seamă, n-or fi avînd probleme. Dar dascălul care i-a învățat dulcea și frumoasa limbă românească?...

E. DASCĂLU

# LA CERCUL POLAR

— ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DIN FINLANDA —

de Radu VASILIU

Așezat lângă Cercul Polar, într-o regiune plină de un farmec specific, orașul Rovaniemi a adunat în ultimele două decenii ale istoriei sale câteva dintre caracteristicile dezvoltării postbelice a Finlandei. Într-adevăr, țara a trăit în această perioadă o adevărată revoluție industrială care, pe plan urbanistic, a fost însoțită nu numai de creșterea orașelor, ci și de o puternică penetrație a stilului modern de arhitectură. Școala finlandeză de arhitectură modernă este de altfel cunoscută peste hotare pentru realizările ei atât în domeniul construcției urbane cât și în acela al construcțiilor industriale. Numele lui Alvar Aalto are o faimă bine întemeiată; și Rovaniemi este, în bună parte, creația acestui mare orînduitor al spațiului destinat vieții omului.

Pînă la sfîrșitul războiului, Rovaniemi

era un fel de tîrgușor: 8 000 de suflete — tăietori de lemne, crescători de reni, proprietari și negustori — și clădiri alcătuite, în imensa lor majoritate, din lemn. O cale ferată, terminată în 1910, precum și fluviul Kemi erau principalele fîgașuri pe care circulau produsele și locuitorii. Vara lunca înverzea, pădurea învia, numai scoarța albă a mestecenilor aducea aminte de zăpada candidă ce acoperise mai bine de cinci luni priveliștea. Traiul patriarhal, cu ritmurile sale acordate de ciclurile naturii, cu serbările sale tradiționale, se statornicise parcă pentru totdeauna.

Dar cînd războiul era aproape de încheiere, s-a abătut asupra micii localități catastrofa. Trupele hitleriste, în retragere din Finlanda, au aplicat tactica pămîntului pirjolit. Și Rovaniemi, tîrgul de lemn, s-a prefăcut lesne în cenușă. Un film documentar, vizionat

datorită bunăvoinței gazdelor noastre, desfășura cu amănunte impresionante locurile dezolante, tristețea oamenilor.

Renașterea așezării avea să însemne o adîncă prefacere a structurilor sale: lumea modernă a pornit treptat la cucerirea vechiului tîrg patriarhal. Pe țărnișele pitorești ale fluviului se înalță acum cartiere întregi de ziduri paralelipipedice de beton; termoficarea, canalizarea, apa curentă și celelalte elemente ale confortului s-au instaurat trainic. O rețea de autostrăzi și un aeroport leagă Rovaniemi de marile centre ale țării și de împrejurimi. Numărul locuitorilor s-a împătrit. Paralel, se construiesc stabilimentele necesare vieții moderne: școli, magazine, o frumoasă bibliotecă publică dotată cu 70 000 de volume, săli de muzică și expoziții, cinematografe.

Pe un ger de minus 15 grade, înăsprit

de șfichiul unui vînt subțire purces poate, din hăurile polului, ne-am preumblat pe străzile drepte ale noii urbi. O impresie de abundență sobră, ca în camera și dulapurile unei familii foarte chibzuite, ni se întregeste privind vitrinele. Colo, contrastînd cu amănunțimea de afară, se etalează portocale, banane și ananași. Dincolo, magazinul de automobile (mărci italiene sau vest-germane). Confecțiile și încălțăminte de mare sau mică serie au împușinat dimensiunile producției meșteșugărești de altădată. Pentru că, după cum ni s-a spus, 80 la sută din populația Finlandei folosește în prezent produsele fabricilor de confecții și încălțăminte.

Creșterea orașului face parte dintr-un proces general de urbanizare, în cursul căruia o migrațiune s-a produs, de la cîmpie și din micile așezări, spre cen-

Asa se înfățișează privirilor, de la înălțime, orașul Rovaniemi — considerat de mulți specialiști ca un model al urbanisticii viitorului.



trele mai importante. Nu întotdeauna însă, și nu peste tot, proliferarea urbană a avut la obârșie implantarea unor industrii care să asigure noilor veniți posibilități stabile de muncă și de trai. Din această cauză a apărut un nou fel de migrație — a nordului către marile orașe din sudul țării. Problema preocupă astăzi forurile economice finlandeze — și la Rovaniemi, relevau gazdele noastre, ea este caracteristică. Orașul trăiește mai mult din turism, comerț, servicii — sau sectorul terțiar, cum i se spune — și din câteva mici industrii.

— Cu tot pitorescul său, Rovaniemi n-a izbutit încă să obțină o balanță turistică excedentară. Foamea de fonduri necesare bunului mers al aceluiași complex mecanic edilitar care condiționează bunăvoința vizitatorilor din țările bogate se resimte — ne declara unul dintre conducătorii treburilor locale. Perspectivele industrializării au început să se contureze o dată cu proiectul de deschidere a unor mine de crom. Două localități își leagă speranțele de aceste mine: Kemi, centru al industriei de prelucrare a lemnului, și Rovaniemi.

Din pădurile ce împrejmuiesc Rovaniemi, buștenii tăiați pornesc pe calea fără pulbere a fluviului Kemi și a altor cursuri de apă spre fabricile de prelucrare situate în localitățile mai sudice.

la țărmul Golfului Botnic. Operațiile de tăiere se desfășoară astăzi cu ajutorul utilajelor moderne — nu numai în anotimpul cald, ci și iarna. Când vine dezghețul, începe lunga călătorie a lemnului: o parte din drum buștenii plutesc liber, nelegați în plute; apoi, în anumite puncte, acestea sînt alcătuite cu o iușeală remarcabilă — pentru a nu se produce blocarea cursului — și îndreptate către miazăzi, unde ajung în apele sărate ale mării.

Percepția unui nivel de trai destul de ridicat o ai încă de pe acum la Rovaniemi — nu numai cînd străbați străzile cvarțalelor cu clădiri înalte; intrînd în pădurea alăturată orașului, trăiești o surpriză de alt ordin. Ascunse printre copaci, se răsîndesc nenumărate căsuțe cochete, de culoare alburie, construite din lemn. Sînt case produse de industria autohtonă de locuințe prefabricate. Pare-se convenabile ca preț, ele sînt, în majoritate, proprietatea personală a cetățenilor orașului.

Printre «atracțiile» oferite turistului iarna la Rovaniemi, alături de pîrtia de schi, se numără popasul la Cercul Polar, contactul cu laponii și priveliștea turmelor de reni. Șosele excelente și — în pofida troienelor de nea — degajate datorită unor utilaje ingenioase pătrund adînc în Laponia, regiune cu populație

**Din pădurile ce împrejmuiesc Rovaniemi, buștenii tăiați pornesc pe calea fără pulbere în lunga călătorie spre fabricile de prelucrare; o parte din drum buștenii plutesc liber, apoi, în anumite puncte, plutele sînt alcătuite cu o iușeală remarcabilă pentru a nu se produce blocarea cursului.**



**Cînd se imprimăvărează, numai scoarța albă a mestecenilor aduce aminte de zăpada candidă ce a acoperit timp de câteva luni priveliștea.**

**Laponii și renii lor — parte integrantă a pitorescului Finlandei.**



rară, unde pădurile de pin se întind la nesfîrșit sub hlamida luxuriantă a zăpezii. Un mic restaurant, străjuit de un steag și un panou cu inscripția «Cercul Polar» așteaptă, ospitalier, vizitatorii. Peisajul este unic, mai ales dacă ai norocul să-l privești cînd, de pe cerul senin și înalt, soarele scaldă într-o lumină serafică țărmul tăcerii candidă. Încrămenirea ce te înconjură — poate o clipă ai simțit tremurul lin al unei ramuri și puful de zăpadă căzînd — nu are nici un fel de asprime: iarna îți răsare cu înfățișarea ei cea mai gingașă, feciorelnică realitate, albă și trandafirică.

Faci, desigur, fotografii lîngă steag și panou, primești o «diplomă», amuzantă răsplată pentru o ispravă care nu te-a costat nici un efort, bei ceai sau cafea, scrii cărți poștale ilustrate «de la Cercul Polar» — ritual turistic de o naivitate emoționantă — apoi pornești spre un alt punct de atracție, așezările laponilor.

În Finlanda mai există câteva mii de laponi. Turistul care vine la Rovaniemi își inchipuie că-i va întîlni. Ei locuiesc însă departe, risipiți dincolo de Cercul Polar. O familie — bărbat, femeie, trei copii — proprietara unui han la vreo 25 de kilometri de Rovaniemi, și turma

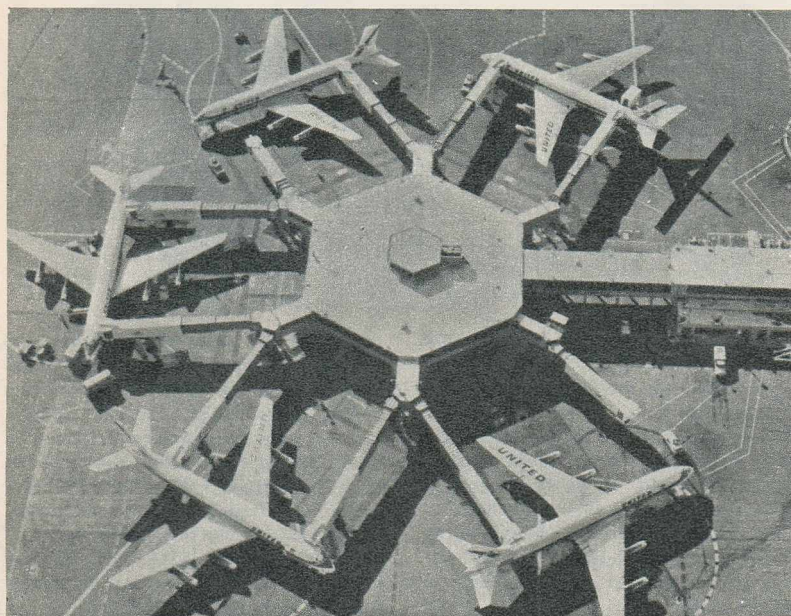
sa de reni care va fi prezentată turistului, stă acolo parcă anume în acest scop. O drăgălașă pînere în scenă — prinderea renilor cu lasoul și o scurtă plimbare cu sania trasă de cel mai cornurat dintre ei, în timpul căreia binevoitorii hangii, probabil avertizați din vreme, îmbracă straiul tradițional lapon — dă, poate, satisfacție turistului doritor de un singur lucru: să vadă cît mai mult, cît mai exotic, fără excesive pretenții de autenticitate. Noi, ziariștii, stăpîniți de demonul investigației, nu ne-am putut opri să nu remarcăm strădania, anevoie finalizată, a binevoitorului hangiu de a prinde cu lasoul vreunul dintre renii goniți de nevastă și copii. Cît despre plimbarea cu sania, ea s-a încheiat în chipul cel mai amuzant cu puțință: renul nărăvaș, vrînd parcă să se răzbune pentru chinurile îndurate de turmă din cauza acestor oameni ciudați, care veneau de la atîta depărtare să caște gura, a luat-o razna, și sania, cu hangiu și cu vizitator cu tot, s-a răsturnat. La plecare, pe aeroport, am revăzut chipurile familiei de laponi într-o carte poștală ilustrată...

Și peste toate se așternea, ca o uitare fără de pihană, zăpada miraculoasă a Nordului.



## FLACĂRA VARIETĂȚI

*Dacă pînă acum știam că oamenii își citesc gazeta în tren, în localuri, acasă, iată că este posibil ca ziarul să fie citit și în baie, sub duș. Fabrica de mase plastice din Troisdorf (R.F. a Germaniei) a scos un ziar într-un tiraj de 10000 de exemplare pe foaie de plastic a cărei calitate principală este rezistența la umezeală.*



## PENTRU VREME REA

Vedere aeriană a unui sector de pe aeroportul din San Francisco. Articulațiile care leagă clădirea din centrul imaginii de avioanele din jurul ei sînt niște culoare extensibile care permit călătorilor să ajungă, feriți de intemperii, din aerogară direct în avion, și viceversa.

## COLIERUL DE PERLE

### ATENȚIE LA ANUNȚURI!

● Pe ușa unei garsoniere mansardate: «Locatarul decedat — inutil să mai insistă!».

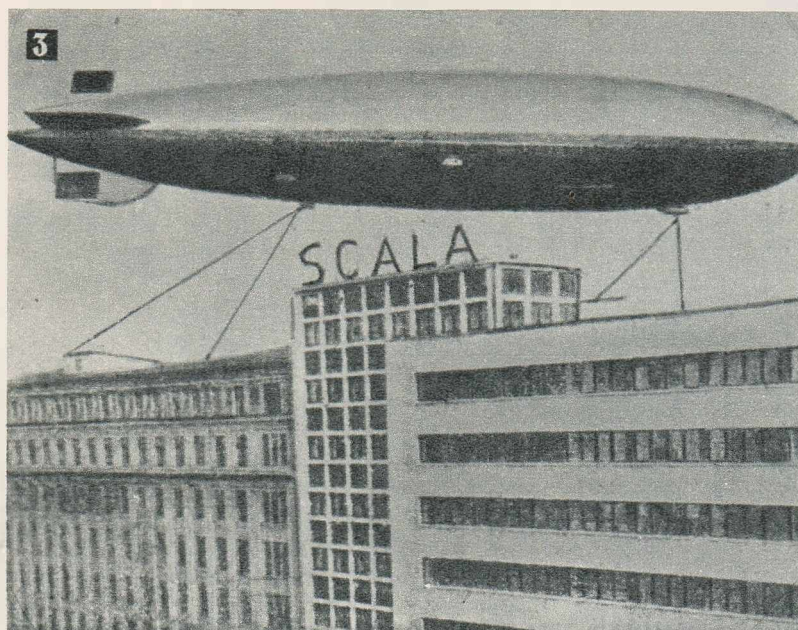
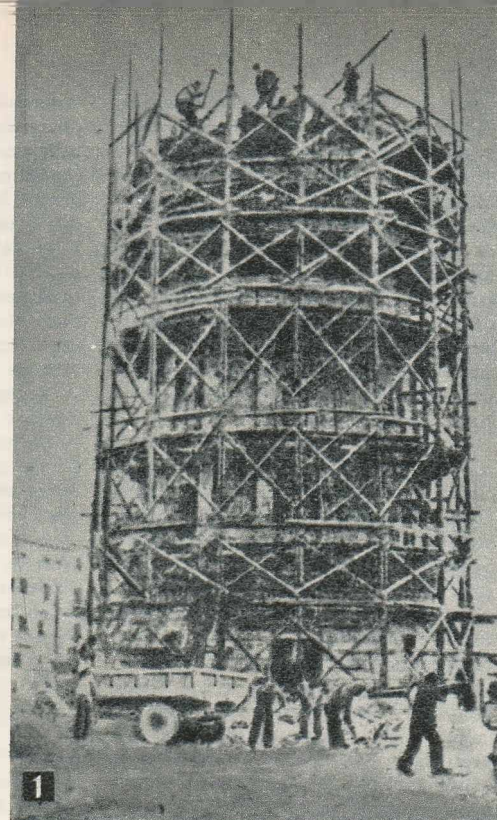
● Anunț afișat pe șoseaua East-New Portland (S.U.A.): «Stilpii noștri de telegraf răstoarnă automobilele numai din spirit de autoconservare».

● Afiș pe ușa frizeriei școlii de ofițeri din Saint Maixent (Franța): «Domnii elevi ofițeri vor veni să se tundă în ordine alfabetică, începînd cu cei care au părul mai mare».

## FOTOCRONICĂ BUCUREȘTEANĂ

- 1) În jurul Foișorului de foc s-au ridicat schele. Se procedează, de urgență, la demolarea vechiului și simpaticului monument bucureștean. Care o fi rațiunea?
- 2) Gata să-și ia zborul, acest hidroavion folosește, experimental, ca spațiu de decolare lacul Cișmigiu.
- 3) Un dirijabil ancorat pe blocul «Scala» din bd. Magheru suscită interesul aprins al cetățenilor Capitalei.

(Continuare în pagina 21)



● Înștiințare în curtea unui han de lângă Marsilia: «Interzis turismelor să staționeze și să întindă rufe».

● Anunț pe ușa infirmeriei unei cazărmi din Franța: «Deoarece domnul colonel doctor va pleca miine într-o misiune, azi se vor prezenta la vizita medicală atît bolnavii de astăzi, cît și cei de miine».

● Înștiințare într-un restaurant de la

periferia Parisului: «Cîntatul în local interzis, cu excepția dizezei!».

● În ziarul «Michigan Tribune» a apărut, nu demult, următorul anunț: «Greșelile și erorile de tipar pe care le veți întîlni în ziarul nostru sînt intenționate. Doriința noastră este de a-i satisface pe cititorii care nu au o plăcere mai mare decît de a ni le semnala».

## răspunsul suedez

Cînd ambasadorul american Heath a părăsit cu o grabă ostentativă Stockholm, gest a cărei semnificație a fost semnalată cu promptitudine în coloanele ziarelor, nici o oficialitate suedeză de la Ministerul de Externe nu a venit la aeroport pentru a-l conduce. Plecarea ambasadorului — considerat, în general, unul dintre prietenii personali ai președintelui Johnson — a urmărit să exprime nemulțumirea Washingtonului față de atitudinea Suediei în problema vietnameză. Atîta timp cît luările de poziție ale Suediei se refereau la Republica Sud-Africană, Rhodesia sau Grecia, diplomația americană s-a mărginit la o expectativă prudentă. Cînd miniștrii suedezi au început să vorbească despre Vietnam în alți termeni decît cei folosiți la Washington, diplomații americani au dat primele semne de nervozitate. Afloxul de militari americani care,

**Pichete de demonstranți în fața Parlamentului din Stockholm. Pe pancarte a scris: «Ruptură cu Saigonul»; «Recunoașterea Vietnamului de nord»; «Sprijin Frontului Național de Eliberare».**



dezertînd pentru a nu lua parte la războiul din Vietnam, găsesc refugiu în Suedia, a accentuat indispoziția trimișilor Washingtonului. Picătura care a revărsat paharul nemulțumirilor a constituit-o un miting de solidaritate cu poporul vietnamez la care ministrul învățămîntului, Olof Palme, a criticat cu asprime politica americană în Asia de sud-est. Palme (socotit «prințul moștenitor» al social-democrației suedeze) a demonstrat alături de ambasadorul R.D. Vietnam în U.R.S.S., aflat în vizită la Stockholm. Cuvîntarea lui Palme fusese aprobată în prealabil de primul ministru Erlander. Premierul a respins categoric presiunile S.U.A. și a afirmat: «Trebuie să le fie clar tuturor că orice încercări de a exercita presiuni nu au șanse de succes». Ziarul social-democrat «Aftonbladet» a publicat un titlu uriaș pe o pagină întreagă: «Milioane se situează de partea lui Palme». Milioanele acestea sînt membri ai organizațiilor care sprijină poziția suedeză în problema Vietnamului. De altfel, «Frankfurter Rundschau» constata că «de ani de zile, Suedia, situată în afara alianțelor și neutră, se numără printre cei mai vehemenți critici ai politicii americane în Vietnam». Întrăuțirea relațiilor dintre Stockholm și Washington s-a produs pe măsură ce S.U.A. au respins orice sugestie realistă pentru a pune capăt intervenției din Vietnam. Ministrul de externe suedez, Nilsson, a declarat că «conducerea S.U.A. își asumă o mare răspundere refuzînd să se folosească de posibilitatea de a ajunge la tratative pe calea încetării bombardamentelor». Declarațiile oficiale făcute la Stockholm dovedesc că Suedia nu intenționează să cedeze presiunilor exercitate de S.U.A.

M. RAMURĂ

## belgienii în fața urnelor

După o campanie electorală care a durat mai puțin de o lună de zile, belgienii se vor prezenta mîine la urne pentru alegerea noului parlament al țării. Se speră că de astă dată alegerile vor conduce la formarea unui guvern mai stabil, cel puțin majoritar, și care să poată rezolva, din problemele astăzi în suspensie, măcar pe cele mai stringente. Criza a izbucnit, după cum este cunoscut, la începutul lui februarie cînd, în urma neînțelegerilor privitoare la viitorul secției franceze a Universității din Louvain, cabinetul minoritar al lui Paul Vanden Boeynants și-a prezentat demisia. Cu toate că a fost consecința directă a ascuțirii con-

flictului lingvistic, prăbușirea guvernului s-a datorat de fapt unei situații economice, politice și sociale dificile. Vechiul cabinet n-a reușit să înfăptuiască politica de redresare promisă la venirea sa la putere, cu doi ani în urmă; el n-a reușit, de asemenea, să statornicească în țară un climat care să garanteze drepturi egale pentru cele două comunități naționale.

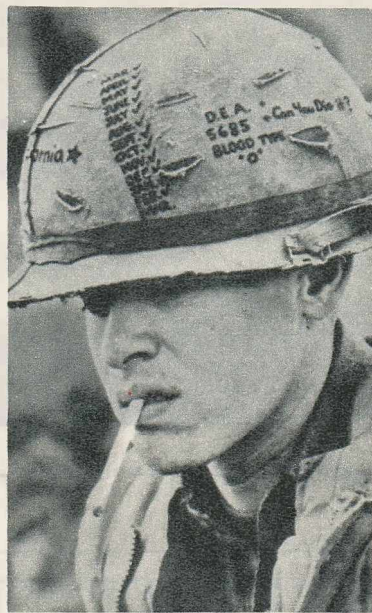
Încercările de a recompune un guvern din grupările vechiului parlament, printr-o combinație sau alta, n-au dat nici un rezultat. Așa că, în cele din urmă, s-a recurs la soluția extremă: dizolvarea celor două camere și organizarea de noi alegeri. Pentru ca noul scrutin să nu fie legat de conflictul dintre cele două comunități, s-a recurs la formula «modificării constituției». Printr-o lege care conferea noului parlament caracterul de adunare constituantă, vechiul for legislativ s-a autodizolvat.

Partidele care s-au înfruntat în timpul acestei scurte campanii electorale sînt următoarele (în ordinea locurilor deținute în vechiul parlament): Partidul social-crescîn, Partidul socialist, Partidul liberal, Partidul naționalist flamand, Partidul comunist, Partidul naționalist valon, Frontul francofonilor din Bruxelles.

Cu toate că Partidul social-crescîn continuă să aspire la cel mai mare număr de deputați, nimeni nu consideră că ar avea posibilitatea de a obține majoritatea. Mai mult chiar, în urma dezbinării produse în partid de conflictul lingvistic, șansele social-crescînului au scăzut și mai mult. În aceste condiții se vorbește de o eventuală coaliție între socialiști și liberali care ar putea să formeze noul guvern.

Indiferent însă de formația care va prelua conducerea țării, belgienii așteaptă de la ea rezolvarea problemelor reportate ani de-a rîndul de la un cabinet la altul, și în primul rînd acelea ale redresării economice și ale realizării unei depline egalități între cele două comunități din țară. Viitorul guvern va reuși să se mențină numai în măsura în care va înfăptui aceste deziderate de importanță vitală pentru soarta Belgiei.

Ion D. GOIA



**Lunile de coșmar trăite pe frontul din Vietnamul de sud iată-le însemnate nu numai pe casca, ci și pe chipul acestui tînăr militar american. Singurul gînd care pare să-l frămînte: oare va scăpa din această grăzvie?**

## ceasul al 12-lea?

corespondență specială din Londra

În prezent, britanicii primesc o aspră lecție din partea conducătorilor Fondului Monetar Internațional care procedează asemeni Angliei în trecut atunci cînd o țară săracă solicita un sprijin financiar. Ministrul de finanțe, Roy Jenkins, lucrînd la noile impozite, la controlul salariilor și alte măsuri pe plan financiar anunțate la 19 martie, a refuzat pînă atunci să dea cea mai mică informație asupra lor. Faptul n-a împiedicat însă ca membrii misiunii Fondului Monetar Internațional — un american, un australian, un olandez și un englez — să urmărească atent ce se petrece la Ministerul de Finanțe; ceea ce a făcut ca un membru al Camerei Comunelor să exclame: «Nu este oare extrem de revoltător faptul că străinii cu-

nosc detaliat situația, iar Camera Comunelor urmează abia să o afle?» Un alt parlamentar a cerut să i se răspundă de ce există informații potrivit cărora Washingtonul ar cunoaște întregul program financiar britanic care a fost prezentat misiunii F.M.I. În răspunsul său, evaziv, ministrul de finanțe a recunoscut că misiunea Fondului Monetar Internațional a venit să urmărească dacă promisiunile făcute de guvern cu prilejul acordării creditelor pentru apărarea lirei sînt îndeplinite.

Acesta este numai un aspect al unei stări de lucruri declanșate mai demult, în 1964, cînd laboriștii au venit la putere. Povestea a început cu vizita ministrului de finanțe american, Fowler, care cerea o înghețare a salariilor. De atunci s-au exercitat multe presiuni pe această linie. Într-un articol de fond ziarul londonez «Times» arăta nu demult că, în schimbul sprijinirii politicii americane în Vietnam, S.U.A. au susținut lira sterlină. Faptele confirmă această aserțiune; cînd a avut loc accidentul de la Thule, de pildă, ministrul britanic al apărării, Healey, a refuzat să adopte măsuri pentru a opri zborul avioanelor cu încărcătură nucleară deasupra teritoriului englez, în ciuda faptului că alte state europene studiază tocmai oportunitatea unor noi măsuri de securitate, a revizuirii pactului N.A.T.O. De altfel, guvernul britanic socotește că pactul nu trebuie modificat.

În vederea noilor măsuri financiare, Washingtonul exercită acum alte presiuni. Dar ministrul de finanțe, Jenkins, prezentînd o serie de măsuri «de austeritate», întîmpină o serioasă opoziție în parlament, căci există toate premisele unei reduceri în continuare a nivelului de trai al maselor, și așa destul de scăzut datorită creșterii curbei prețurilor și impozitelor.

Pe de altă parte cercurile patronale vor mai multă libertate în acțiunile lor, ceea ce le determină să-și îndrepte privirile spre sprijinitorul dintotdeauna — Statele Unite ale Americii. Întrebarea care se pune, atît mișcării laburiste cît și poporului englez, este dacă în acest moment — am putea spune ceasul al 12-lea — nu trebuie începută o nouă luptă, pentru o independență



**Cu tradiționala «valiză a bugetului» ministrul de finanțe al Marii Britanii, Roy Jenkins, a adus în fața Camerei Comunelor, la 19 martie, un adevărat pachet de măsuri de austeritate și impozite, considerate ca fără precedent în timp de pace — cum sublinia presa britanică.**

reală. Sindicatele, desigur, nu vor accepta măsuri care, promovînd o înghețare a salariilor, se vor vîdi a fi îndreptate împotriva intereselor muncitorilor. Faptul este sigur, mai ales în urma alegerii, în unele posturi de conducere, a unor militanți de stînga. De asemeni, în rîndurile laburștilor, pe lîngă apatia și deziluzia care pot fi observate, se face simțită totodată și căutarea unei noi politici.

Gordon SCHAFER

## budapesta — cosmetică de primăvară

Și în această primăvară — a 23-a de la eliberarea Ungariei — Budapesta, cu frumusețile ei vechi și noi, se află în atenția edililor săi mereu preocupați — cum spun ziarăștii — de «cosmetica orașului».

În timp ce zecile de milioane de forinți alocate de stat se transformă pe șantierele noilor construcții în cartiere de locuințe, hoteluri, obiective cultural-sportive, o armată de arhitecți, tehnicieni, artiști plastici și meșteri iscușiți în construcții speciale desfășoară o vastă acțiune de ocrotire,

## CRONICA DE TREI SECADE

### VANITATE (I)

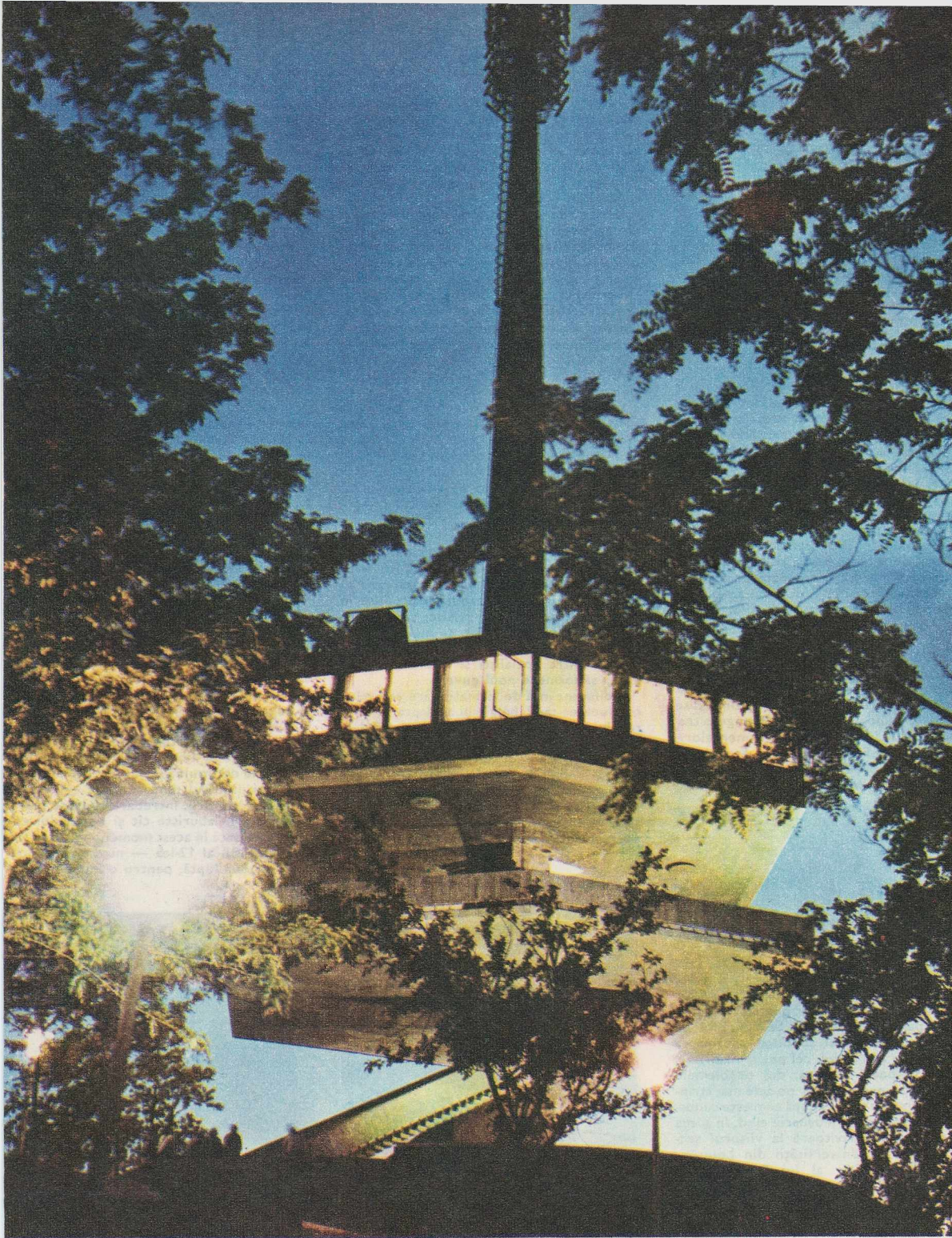
Așa cum propusesem — mai mult în glumă — în coloanele acestei rubrici (v. «Flacăra» din 17 februarie 1968), ordinatorile vor trece în curînd de la meciurile electronice de box la realizarea unor războaie electronice-factice. Revista franceză «Paris-Match» anunță că Hani-bal va fi opus lui Carol cel Mare, Cezar — generalului napoleonian Murat, Alexandru Macedon va lupta cu teribilul Genghis-han. Sînt incîntat că această idee, o idee omenească, va fi preluată de mașini — deși eu ziceam ca marele Cezar să-l înfrunte pe Alcibiade, dar ce contează nuanța și istoria cînd orgoliul ție atît de satisfăcut? Nu cred că aș fi prea vanitos dacă aș sugera să se dea atenție și altei idei din acea «Cronică de trei secunde»: războaiele prin ordinator să fie singurele războaie care se vor mai purta pe planeta noastră, eliberîndu-se astfel o imensă energie belicoasă pentru alte scopuri. Cu alte cuvinte, armata generalului Westmoreland să fie opusă — eventual — celei a lui Soliman Magnificul, într-un meci fictiv care ar permite încetarea unui război real îngrozitor. Ce s-ar întîmpla? La Khe Sanh ar crește flori, riul Parfumului și-ar regăsi numele și generalul american, bîndu-și liniștit

cafeaua de dimineață, ar fi informat că a seară trupelor sultanului i-au întins o ambuscadă în care ordinatorul nu a putut calcula decît patru marinari răniiți superficial... Oh, les beaux jours! — cum ar zice dramaturgul pesimist de la Paris.

### VANITATE (II)

S-ar putea să nu fie ridicol în utopiile mele. Oamenii au devenit netaipomenit de serioși cu glumele ordinatorilor. Fiindcă a pierdut meciul decisiv cu Rocky Marciano — «prin k.o. în repriza a 13-a», precizează mașina NCR 315 — fostul campion mondial Jack Dempsey, om la 73 de ani, încercat de o glorie nepieritoare, a fost revocat de la arbitrajul unui meci în Japonia care i-ar fi adus 10 000 de dolari. «Aici nu vrem învinși» — scria categoric în telegrama care-l «invita» să rămînă acasă la el, în New York. Lipsa de umor e stupefiantă, dar ea oferă o șansă propunerii noastre. Căci — dacă nu mai glumim cu mașinile electronice, dacă verdictele lor capătă o asemenea gravitate, anulînd orice simț al umorului — de ce o victorie strălucită și indiscutabilă asupra lui Soliman Magnificul n-ar fi de preferat complicațiilor interminabile și fără ieșire din jurul Saigonului?

Radu COSAȘU



Impresionantă imagine fotografică de noapte a turnului de televiziune de pe Muntele Avas din Miskolc (R.P.U.).

## RAID PRIN JUDEȚE

**ORIZONTAL:** 1) Primul municipiu al țării — Județ cu reședința la Slatina. 2) Județ din vestul țării — Municipiu din județul Neamț — Pronume personal. 3) Oraș din județul Dolj — Canal navigabil la intrarea într-un port. 4) Fir — Comună în județul Hunedoara — Telecomunicații. 5) Lac în Scoția — Cunosc — Metru cub. 6) Armată — Liliputană. 7) ...Veche-Olanu, comună din județul Vilcea — Podoabă pe deget — Bir! 8) Maladie a urechii — Aprins. 9) La intrarea în Vaslui — Expresie orală a entuziasmului — Uzină de produse optice din municipiul București — Servește la Iași! 10) Stațiune balneară în județul Ialomița — Se construiesc la Turnu Severin, Oltenița, Brăila și Galați (sing.). 11) Cunoscut istoric și geograf al antichității eline — Reședința județului Hunedoara. 12) Înnoiri (poet.) — Originar din județul muntean cu reședința în municipiul Pitești. 13) Din Cluj, din Bistrița-Năsăud sau din Bihor — Anton Opreșcu.

**VERTICAL:** 1) Județ din Moldova — Județ cu reședința la Sf. Gheorghe. 2) Minie — Comună din județul Ilfov — La baza unei coloane. 3) Municipiu din județul Ialomița — Sec. 4) Umezit — Județ din nordul Transilvaniei (2 cuv.). 5) Splendoare — Teren bun pentru culturi agricole. 6) Epocă — Arbore cu flori puternic aromate — Insulă în Danemarca. 7) Farse — Nichel — Abis! 8) Teme! — Oraș minier subordonat municipiului Petroșeni din județul Hunedoara — Partea de sus a piciorului la cal. 9) Județ cu reședința în fosta capitală a Moldovei — Județ muntean... 10) ...și altul moldovean — Reședința județului Bihor. 11) Căldare glaciară

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

— Monedă sud-americană. 12) Contingent vechi — Reședința județului Dolj. 13) Județul Dunării de jos și al Deltei — Muncesc pe ogoarele celor 39 de județe ale țării.

S. ALDEA

Dicționar: URR, ARO, ARN, PESO.

## Fotocronică bucureșteană

(Urmare din pag. 20)

Dacă ați rămas puțin cam uluiți de informațiile cuprinse în fotocronica noastră bucureșteană, trebuie să vă amintim că peste două zile e 1 aprilie și că poporului nostru — ca și altor popoare de altfel — i-au plăcut întotdeauna glumele și farsele, pe care o străveche tradiție le-au legat — nu se știe de ce — de această zi de primăvară. Nemaipomenitele evenimente oglindite în pseudofotocronica noastră sînt spicuite din presa cotidiană a anilor anterbelici. Cu ajutorul truajului fotografic, Foisorul arată a fi gata de demolare, pe oglinda lacului Cișmigiu a apărut un hidroavion, iar pe clădirea «Scala», un dirijabil. Probabil că mulți bucureșteni își mai amintesc că, de cele mai multe ori, farsele acestea își atingeau din plin scopul în sensul că mii și mii de curioși (care rideau apoi cu poftă de propria lor naivitate) veneau să privească cu ochii lor senzaționala întâmplare relatată de obicei pe pagina I a marilor cotidiene ale vremii.

Ion MUNTEANU



Cea de-a 20-a ediție a Tîrgului internațional de artizanat a reunit la München peste 3 200 firme din 44 țări. Țara noastră a fost reprezentată de firmele «Car-timex» și «Tehnoforestexport». În afara exponatelor prezentate — covoare naționale lucrate de mină, împletituri din pai, răchită și papură, fețe de masă, ștergere, garnituri de mobilă cu elemente decorative inspirate din arta populară românească — un punct de atracție pentru vizitatori l-a constituit și colțul organizat de Oficiul național de turism.

Fotografie de Tr. PROSAN

renovare și conservare a bijuteriilor urbane budapestane.

Bătrînul metro, intrat de mult în anecdotica propriilor săi pasageri, este supus unui tratament de întinerire, chiar dacă în curînd gloria lui va apune definitiv o dată cu lansarea în subteran a noului metro.

Magazinele cu tradiție din inima orașului, mai ales cele de pe Vaci utca, se află cu ajutorul decoratorilor la ora marilor schimbări la față, etalînd tot noul primăverii în vitrinele lor elegante.

Una dintre cele mai populare acțiuni este însă cosmetica... podurilor atît de îndrăgite de budapestani. Cele opt mari artere metalice suspendate care asigură legătura vitală, de zi și de noapte, peste Dunăre, între Pesta și înălțimile Budei, sînt obiectul unui sistem de întreținere patronat de serviciul de circulație în colaborare cu organele căilor ferate. Mestierii și specialiștii controlează fiecare părticică a fiecărui pod, întocmesc «fișe de sănătate», recomandă intervenții urgente, execută măsurători privind gradul de dilatare a podurilor și rezistența pilonilor de susținere. Podurile au în general o viață lungă. Dar pentru asigurarea longevității acestora gospodarii capitalei cheltuiesc în fiecare an cîteva milioane de forinți.

Grijile edililor nu se rezumă însă la tratamentul permanent al punților de oțel. Dincolo de Dunăre, masivul de dolomit (colina Gellert), oricît de zdravăn pare la prima vedere, are și el nevoie de ajutorul omului. Vechiul bastion de apărare, cu castelul și Biserica încoronării, cu monumentele și hotelurile lui, cu vilele cochete și cu spațiile verzi atît de solicitate de turiștii străini și de budapestanii ce-și petrec acolo week-end-ul suferă de bătrînețe avansată, deși își păstrează neștirbit pitorescul. Ceea ce în urmă cu milioane de ani era un vulcan la tîmurlul unei mări interioare, nu mai este astăzi decît un munticel sfîrîmicios care, pentru a rezista intemperiiilor și a învinge «caria vremii», are nevoie de o cosmetică anuală în valoare de un milion de forinți. De două ori pe an, «muntele» de 235 de metri este ciocănit și controlat: fiecare crăpătură este mai întîi marcată și apoi plombată cu beton de către specialiștii. Conducătorul «echipei de salvare» este Jozsef Graf, un constructor experimentat, care se îndeletnicește cu această treabă nobilă de aproape 30 de ani. «Am făcut atîtea plombe la Gellert, glumește el acum, încît am impresia că în curînd voi pierde «pîinea» asta, pentru că porțiuni întregi ale colinei sînt deja înlocuite cu stîncă artificială»...

B. DICU

## marginalii

Scotland Yardul a hotărît să ia parte mai activ la demonstrațiile pentru pace din Anglia. Nu numai în rîndurile poliștilor

care activează cu mijloace contondente, ci chiar și în rîndurile manifestanților. Au fost constituite echipe speciale de detectivi care și-au lăsat părul să crească și nu s-au ras de săptămîni pentru a fi luați drept beaticni protestatari. Ce vor face în plus, în comparație cu demonstrații adevărate? «Vor avea un prilej inegalabil — scrie «Daily Mirror» — de a nota și identifica pentru viitoare referințe pe mulți dintre străinii jenanți din mijlocul nostru».

De fapt ziarul se referă numai la străini pentru a nu stîrni protestul cetățenilor britanici față de asemenea încălcări ale drepturilor lor cetățenești. Va fi de altfel greu de aflat cine a fost notat și cine nu. Dar dacă cumva știri din Anglia vor relata că la unele acțiuni de protest manifestanții au bătut pe unii beaticni din mijlocul lor, să știți că este vorba de agenți ai Scotland Yardului, demascați. «Demonstrații vor fi necruțători în asemenea cazuri», scrie «Mirror». Nu ar fi exclus ca această dezvoltare a activității Scotland Yardului să determine pe toți beaticni Angliei să se tundă și să se radă pentru a nu fi nevoiți să plătească oalele sparte de agenții poliției.

Henry Phiel din infanteria marină a Statelor Unite se află imobilizat la faimoasa bază de la Khe Sanh (Vietnamul de sud), sub focul aproape continuu al forțelor patriotice. Înainte însă de a pleca din Statele Unite el a fost prins încălcînd legile circulației și i s-au făcut acte de dare în judecată. Nu demult a primit la Khe Sanh sentința care-l obligă la o amendă de 30 de dolari. Henry Phiel a refuzat să plătească. El a întrebat: «De ce nu mă extrădați acum? Vreau să fiu judecat pentru refuz de plată».

Avem convingerea că dacă Phiel ar fi știut ce-l așteaptă, înainte de a pleca din Statele Unite ar fi spart cel puțin o bancă.

Și fiindcă a venit vorba de bancă, unele ziare engleze și americane afirmă că cererea de aur ar fi scăzut de mult la bursa din Paris dacă nu ar exista cumpărători secreți care prin cantitatea achiziționată demonstrează că urmăresc în primul rînd scopuri politice — devalorizarea dolarului și lirei — și nu pur speculative. Într-o zi, afirmă una dintre aceste relatări, cu puțin înainte ca tranzacțiile să se încheie într-o atmosferă calmă și la un nivel scăzut, a apărut «un misterios cumpărător care a achiziționat 36 tone de aur». Negociatorii ceilalți s-au repezit și ei să cumpere. Cine era cumpărătorul? Cercuri financiare americane acuză Banca Franței, dar sursele franceze au ridiculizat afirmația declarînd că «panica creată de consecințele politicii valutare americane greșite provoacă nu numai zguduiri la bursă dar și halucinații».

Nicolae URECHE

# EXTERNE

## ALEGERI ITALIENE

de Silviu BRUCAN

Alegerile legislative, care urmează să aibă loc curînd în Italia, prezintă un interes deosebit atît sub aspectul verificării raportului de forțe dintre partidele politice cît și prin implicațiile lor externe, în actualul context european.

Este știut că după alegerile de acum cinci ani — 28 aprilie 1963 — s-a constituit așa-numita guvernare de centru-stînga, la care au participat partidul democrat-creștin, partidul socialist unificat și cel republican. Este o coaliție care — după expresia folosită de «Corriere della sera» — are meritul «de a fi distrus echilibrul vechi fără a fi instaurat unul nou». Ziarul constată fără regrete vizibile că o mare parte din programul anunțat de coaliție «rămîne încă a fi realizat», ceea ce este adevărat în special în privința promisiunilor cu caracter social. Această performanță este bineînțeles apreciată de presa burgheză care evidențiază elogios «prudența și moderația» guvernării care are în frunte pe premierul Aldo Moro și faptul că «teoria de centru-stînga s-a adaptat practicii». Prin «teorie» se înțelege aici programul sau platforma coaliției, așa încît nu este greu pentru cititorul avertizat să descifreze motivul acestor laude binemeritate: capitolul reformelor sociale este acela care a fost amputat în procesul «adaptării teoriei la practică». Momentul critic a avut loc în iulie 1964, cînd Nenni, liderul socialist, a făcut un compromis politic în urma căruia coaliția a devenit mai mult de centru decît de stînga. Compromisul a fost determinat de presiunea aripii de dreapta democrat-creștine care a șantajat cu spargerea majorității, precum și de amenințarea voalată a unei loviturii de stat, din partea generalului De Lorenzo, ale cărei dedesubturi și fire au rămas nelămurite pînă astăzi.

Italia se afla atunci în mijlocul unei grave recesiuni economice care își găsea expresia în stagnarea afacerilor, inflație și șomaj. Ea s-a încheiat la sfîrșitul lui 1965 și de atunci înviorarea afacerilor a atins un ritm care a făcut ca în 1967 Italia să fie singura țară din Europa occidentală care a înregistrat o creștere a producției industriale cu peste 8% și a producției agricole cu 2,5-3%. Guvernul Moro a aplicat cu succes o serie de măsuri deflaționiste, urmate la momentul oportun de mijloace eficiente de impulsare a afacerilor: investiții bugetare, înlesnirea creditelor bancare etc. Șomajul a scăzut în mod sensibil, așa încît coaliția guvernamentală se prezintă în fața alegătorilor într-o conjunctură economică relativ favorabilă. În plus, în ultimele săptămîni guvernul a trecut în grabă prin parlament o serie de legi favorabile unor categorii diferite de votanți, legi care după aprecierea ziarelor italiene «fixează cheltuieli fără a asigura acoperirea lor financiară». Este desigur o metodă care poate aduce voturi, dar și deficite bugetare. Ziarul parizian «Le Monde» se arată sceptic în privința eficacității acestei metode cînd scrie: «Demagogia a tras magnifice focuri de arti-ficii fără ca recunoștința interesanților să fie asigurată prin aceasta». Explicația, care nu-i lipsită de ironie, atribuie aceasta faptului că nici meritele, nici defectele legislației nu rețin atenția italienilor. Poate tocmai pentru a înfrînge indiferența publicului s-a gîndit partidul republican să ofere includerea pe lista sa de candidați a stelei de cinema Sophia Loren. Același ziar constată că «o falie largă se desenează incontestabil între mica castă care exercită de aproape sau de

departe puterea la Roma și masa cetățenilor».

Această falie a apărut în special în legătură cu atitudinea față de războiul din Vietnam. Protestele și demonstrațiile de masă din Roma, Milano, Torino, Napoli și alte orașe italiene au cerut cu energie ca guvernul italian să condamne agresiunea americană și să ia poziție pentru încetarea ei. Mișcările studentești, care au mers pînă la ocuparea îndelungată a Universității din Roma, au depășit caracterul unui protest de conjunctură, dobîndind semnificația unei acțiuni cu un larg și profund sens social-politic. «Stînga — scrie «Il Tempo» — este după toate dovezile în prima linie a acestei acțiuni».

Partidul comunist italian reprezintă într-adevăr principala forță politică de opoziție. Numărînd peste un milion și jumătate de membri, partidul a obținut circa 8 milioane de voturi la ultimele alegeri. Din informațiile apărute în presă rezultă că partidul efectuează în prezent o largă reinnoire a candidaților săi, recurgînd pe de o parte la noi forțe comuniste cu experiență în bătălii politice, iar pe de altă parte propunînd candidatură unor personalități politice independente, cu orientare de stînga, oameni de cultură și de știință, socialiști și catolici care au participat alături de comuniști în diferite activități progresiste.

Problemele politicii externe se află în centrul bătăliei electorale. Deși în ultima vreme s-a remarcat o oarecare încercare de a marca o poziție atlantică mai puțin rigidă ca în trecut, ceea ce presa numește «linia Fanfani», politica externă a Italiei rămîne definită în toate proclamațiile oficiale ca «fidelă pactului nord-atlantic și alianței cu Statele Unite». De mai multe luni se desfășoară în Italia o vie dezbateri în legătură cu apartenența viitoare la N.A.T.O. Poziții oficiale care declară apartenența la N.A.T.O. ca un «fapt intangibil» i se opun cercuri tot mai numeroase care cer o largă discuție în legătură cu hotărîrea care trebuie luată în 1969, de a prelungi sau nu participarea Italiei la pactul nord-atlantic. Directorul ziarului socialist «Avanti», Arfe, a declarat: «Poziția noastră implică posibilitatea revizuirii pactului», iar liderul socialist De Martino a spus că «există premise obiective pentru a începe o discuție despre revizuirea N.A.T.O. și pentru schimbarea alianței dintr-una militară într-una politică». Chiar și revista creștin-democrată «Politica» a organizat o discuție pe tema «Ce este de făcut cu N.A.T.O.». În acest fel, încercarea ortodoxilor atlantici de a înabuși discuția a eșuat.

De asemenea nu trebuie uitat că apariția în ultimii ani a documentelor papale «Pacem in Terris» și «Populorum Progressio» a avut drept rezultat antrenarea maselor largi de catolici la dezbaterile problemelor păcii și războiului și altor probleme internaționale arzătoare.

Evident, tactica celor trei partide guvernamentale rezidă în efortul de a acredita în mase ideea că formula centru-stînga este singura viabilă și realistă în situația actuală și că numai ea poate furniza Italiei o majoritate și o guvernare stabilă. Partidele opoziției de stînga și în primul rînd P.C.I. susțin că printr-un vot masiv de sprijin în favoarea lor, poporul italian poate obține o deplasare politică spre stînga, prin fîurirea unei noi majorități, mai populare, care să impună o politică social-economică în folosul maselor muncitoare și o orientare externă conformă intereselor păcii și democrației.

FLACĂRA. Redacția: București, Piata Școlii 1, Sectorul 1  
Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

32

40

48



Asta-i vestea, draga mea !

„FLACĂRA“

APARE ÎN CURÎND ÎN HAINĂ NOUĂ!